

FRANKOFONİ

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ FRANSIZ DİLİ VE
EDEBİYATI BÖLÜMÜ FRANKOFONİ ÖĞRENCİ TOPLULUĞU
KÜLTÜR, SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

Romadaki Medrese ve Horus'un Gözü	4
Zamanın Çıkmazında	5
Ratatouille	6
Orson Welles	10
Okur	14
Yedinci Sanat Sinema	16
Romanlaştırım	18
Çöl	20
La Femme Turque et Le Harem	22
Mythologie et Littérature	25
Sunum Yaparken Neden Geriliyoruz ?	29
Les Animaux Domestiques	30
Film İncelemesi: Mother	31
Bahçe Salıncağı	34
Edgar Allan Poe	35
Çikolata Fabrikası	37
Alice Guy-Blaché	38
Arkeseras	39
Çeviri Üzerine	40
Dil Olmadan İletişim Nasıl Olurdu ?	42
Şahsım Adına	47
Otizimli Bireylerin Eğitim Hayatında	
Yaşadığı Zorluklar	48
L'amour Des Animaux Domestiques	49

EDİTÖR

CEYDA ÇARDAKKAYA

FRANKOFONİ ÖĞRENCİ TOPLULUĞU
BAŞKANI

İLKCAN GÜRİZ PAK

FRANKOFONİ ÖĞRENCİ TOPLULUĞU
AKADEMİK BAŞKANI

PROF. DR. AYDIN ERTEKİN

Frankofoni ailesi olarak, siz değerli okuyucularımızla daha sıkı bir bağ kurmak ve dergimizi sizin beklentileriniz doğrultusunda geliştirebilmek için iletişim kanallarımızı sizinle paylaşıyoruz. Dergimiz hakkındaki düşüncelerinizi, önerilerinizi ve geri bildirimlerinizi bize iletmek için aşağıdaki iletişim bilgilerini kullanabilirsiniz:

İletişim Bilgilerimiz:

E-posta: selcukfransizdili@gmail.com

Telefon: [+90 (332) 223 14 62]

Ayrıca, dergimizde görmek istediğiniz konular, yazı önerileriniz veya genel geri bildirimleriniz varsa, bize ulaşmaktan çekinmeyin. Sizin fikirleriniz, dergimizi daha zengin, etkili ve sizin için anlamlı hale getirecek en değerli kaynaklardan biridir.

Önerilerinizi bekliyoruz ve bize katkıda bulunduğunuz için şimdiden teşekkür ederiz.

EDİTÖRDEN

Herkese merhaba arkadaşlar.

Bu dergi, biz öğrencilerin sesini, düşüncelerini ve yaratıcılıklarını yansıtmak için burada! İşte karşınızda yeni bir eğitim yılı, yeni bir dergi sayısı ve dolu dolu bir içerik. Kim demiş okul sadece ders kitaplarından ibaret diye? Biz burada, sınıflar arası sohbetlere renk katan, öğrenci hayatını zenginleştiren bir atmosfer yaratmaya geldik.

Bu sayıda, öğrenci bakış açısından yazılmış yazılar, çizimlerle karşılaşacaksınız. Dergimiz, sıkıcı olmaktan uzak, öğrenci dostu bir tonla yazılmış ve size bir parça günlük hayatın içinden kesitler sunacak. Belki de en heyecan verici kısmı şu: Bu dergi sizin! Önerileriniz, yazılarınız ve sanat eserlerinizle bu sayfaları doldurabilir, dergimizi hep birlikte şekillendirebiliriz. Biz bir öğrenci topluluğuyuz. Bu dergi, her birimizin birbirinden öğrenebileceği bir platform.

Umarız bu sayıyı okurken bir yandan güler, bir yandan düşünür ve tabii ki kendinizi ifade etme konusunda biraz cesaret bulursunuz. Haydi, beraber bu sayfaları dolduralım, çünkü bu dergi sadece bir dergi değil, aynı zamanda biziz!

ROMADAKİ MEDRESE VE HORUS'UN GÖZÜ

Gözlerimi açtığımda uzun bir merdivende uyuyakaldığımı farkettim. Başımı sağ koluma dayamış, bir heykel gibi hareketsiz kalmıştım. Ayağa kalkıp gözümü açtığımda sonu meydana bağlanan merdivenlerin ucundaki kalabalığa bakıp İtalyadaki Spagna meydanında olduğumu ve arkamda uzanan İspanyol merdivenleri farkettim. Yarı uykulu bir halde merdivenlerden inerken meydanın ilerisinde küçük bir medrese olduğunu gördüm. Batı topraklarındaki bu İslam yapısını görmek beni şaşırtmıştı. Yapının yıpranmış taş duvarları öylesine soluktu ki, akşam güneşinin altın rengi duvarın üzerinde dans ederken binbir türlü oyuğa dolup dolup çıkıyordu. İçeriye doğru ilerledim. Büyük kubbeleri destekleyen ve yukarı doğru yuvarlanıp birleşen destekçi koca sütunlar salona yüce bir hakimiyet veriyordu. Birden duvarların üstünde belli belirsiz çizimler gördüğümü farkettim. Diğerlerine nazaran kocaman çizilmiş bir sembol vardı. Görür görmez bunun Antik Mısır tanrısı Horus'un gözü olduğunu anladım. Çok özensizce oyulması bir yana, diğer çizimlerin yanında bir o kadar da eski duruyordu. Yalnız değildim.

Çok özensizce oyulması bir yana, diğer çizimlerin yanında bir o kadar da eski duruyordu. Yalnız değildim. Duvardaki gözün kıvrımlarında düşüncelerini gezdiren biri daha vardı. Beline kemerle bağlanmış saman rengi uzun bir giysi giymiş, elleri arkasında birleşik bir şekilde Ney tutan, tıpatıp Osman Hamdi Bey'in "Kaplumbağa Terbiyecisi" tablosundaki adam gibi, arkası dönük duran yaşlı bir adam vardı. Başında düzensiz beyaz saçlarından başka bir şey yoktu. Yanına gittiğimde bembeyaz olmuş sakallarını gördüm. Yüzüne baktığımda şaşkınlığımı gizleyemedim. Leonardo da Vinci'di bu. Bu rönesans dehası neden Romadaki bir medresede Horus'un gözünde düşüncelere dalmıştı ? Ben bunların şaşkınlığında kendi düşüncelerimde boğuşurken benimle konuşmaya başladı. Sesi hiçbir tonla ifade edemeyeceğim kadar sakin bir şekilde gözün kıvrımlarında elini gezdirerek ; • "Bu göz ağlıyor. Hasta." Bu kelimeleri söyledikten sonra sustu. Derin sessizlikte gözlerimizi duvara dikmiş öylece bakarken uyandım.

SELVANUR YİĞİT

ZAMANIN ÇIKMAZINDA

Huzur nedir, bir an mı, bir duygu mu, bir yanılsama mı?
İçimi kaplamış ansızın bir korku, şaşkın ve mahzun
Herkesin gördüğünü ben tek pencereden gördüm,
ifadeler ve duyguların çatıştığı

Bir iyi bir kötüyüm

Kurguladığım zamanlardan birinin anında
yaşıyormuşçasına zevk almaya odaklanmışım

Bir son olduğunun farkında ve inancındayım

Ama şimdi yaşıyor olduğum saniyelerdeyim, işte bir seçim
bu.

Gel zaman git zaman, boşluktayım

Dinleyin beni.

Aldığım koku öyle derin, öyle güzel

Ağlamak ile hüzünlenmek

Bugün mutlu ettiler beni bir güzel.

Ortadayım, ortadayım ama bir köşe var bakan

Şüphelerim, kırgınlıklarım gülüyor

Kaçışım her zamankine benzememiş bu sefer

Kötülüğe karşı galip gelen iyiliği öğrenmişim az evvel

Kapatıp gözlerimi, olmak istediğim ana kavuşmuşum da

Tecrübeler eğitmiş, büyütmüş beni.

İşte o an, karanlıkların içindeki o kız

Kaybolmayı tüm gönlüyle istemiş

Bildiği ve sevebildiği yerdeymiş

Özgürlüğü kucaklamış.

Kötülük beklesin sırasını

Onun kadar iyiliklerin de var zamanı

Gel zaman git zaman, uçuyorum şimdi

Görün beni.

EMİNE NUR YILDIRIM

*HER YAŞTAN KİŞİNİN İZLEYEBİLECEĞİ 2007
YAPIMI FRANSIZ FİLMİ
1 SAAT 51 DAKİKA*

Filmin adı, bir Fransız yemeği olan "Ratatouille"dan gelmektedir. Yönetmenliğini Brad Bird'ün üstlendiği film; Oscar, Altın Küre ve BAFTA "En İyi Animasyon Ödülü" nün sahibi olmuştur.

Remy adındaki bir fare, ailesinin tüm istemeyişi ve bir fare olarak yapılması imkansız olmasına rağmen, büyük bir Fransız aşçı olma hayalleri kuruyor. Kader Remy'yi Paris'in kanalizasyonlarına attığında, Remy kendini, yemek pişirme ustası Auguste Gusteau sayesinde ünlenmiş bir restoranın altında buluyor. Eşsiz bir Fransız restoranının mutfağındaki hoşlanılmayan ve hatta kesinlikle istenmeyen bir misafir olmanın getirdiği tehlikelere rağmen, Remy' nin aşçı olma arzusu; tüm olayları alevlendirerek Paris'in yemek dünyasını tepe taklak eden inanılmaz bir üstünlük mücadelesi başlatır.

Fransız Lezzet Klasiklerinden Ratatouille Tarifi

KAÇ KİŞİLİK: 4 KİŞİLİK

HAZIRLAMA SÜRESİ: 20

Dakika

PİŞİRME SÜRESİ : 50

Dakika

MALZEMELER

2 adet büyük boy

domates

3 diş sarımsak

1 adet kabak

1 adet patlıcan

2 adet kırmızı biber

3 yemek kaşığı zeytinyağı

1 tatlı kaşığı tuz

1 çay kaşığı kuru nane

**BU GÜZEL FİLMİ
İZLEDİKTEN SONRA
YAPMAK İSTEYECEĞİNİZ
TARİF**

Domatesleri ve sarımsağı rendeleyin. Domatesleri tavada suyunu çekene kadar pişirin. Piştikten sonra ısıya dayanıklı servis tabağına alın.

Ayrı bir yerde kabukları soyulmamış kabakları, patlıcanları ve biberleri ince ince dilimleyin.

Bir kapta zeytinyağı ve tuzu harmanlayın. Hazırladığınız domates harcının üzerine sebzeleri sırasıyla dizin. En son üzerine bir miktar daha zeytinyağı gezdirip nane serpin.

Üzerini folyo ile kapatıp 30 dakika pişirin. Ardından folyoyu açıp üzeri kızarana dek pişirin. Piştikten sonra dilerseniz kaşar rendeleyip servis yapabilirsiniz.

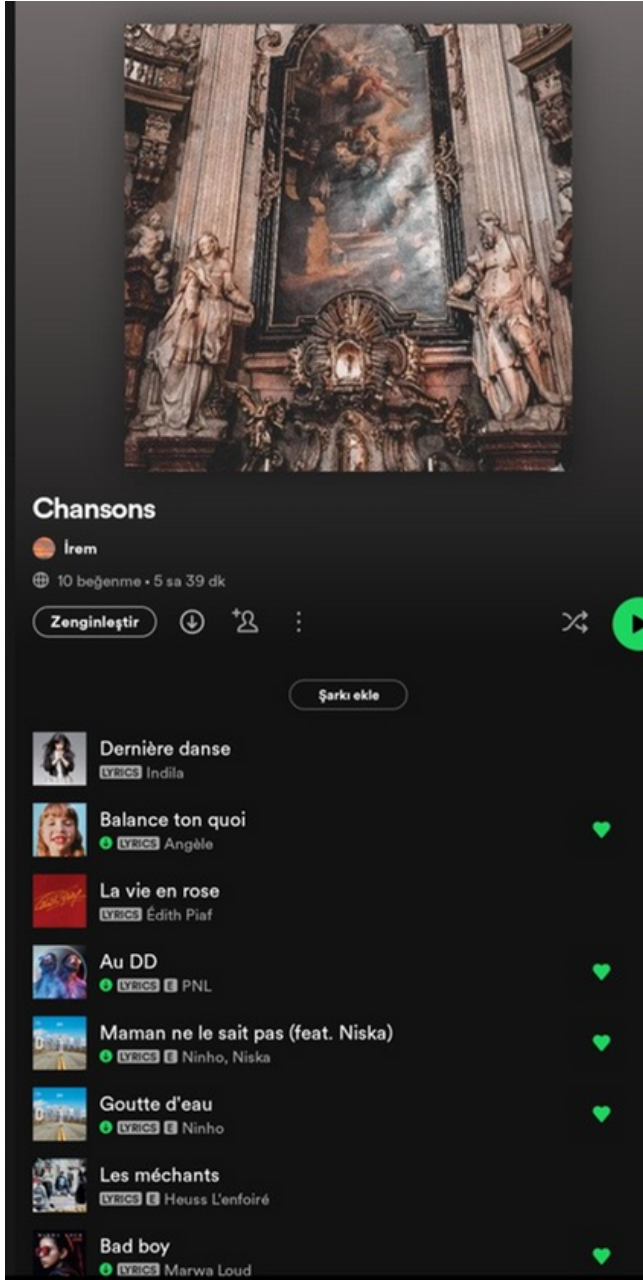
**AYNI ZAMANDA YEMEĞİ HAZIRLARKEN
ORTAMA TAM UYACAK BİR
ŞARKI.SPOTİFY YA DA YOUTUBE DA
BULABİLİRSİNİZ**

FRANSIZCAYA İLGİSİ OLAN VE YENİ ŞEYLER ÖĞRENMEK İSTEYEN OKURLARIMIZ İÇİN

FRANSIZCA ŞARKILAR

PODCAST

Chansons
İrem
10 beğenme • 5 sa 39 dk
Zenginleştir

Dernière danse
LYRICS Indila

Balance ton quoi
LYRICS Angèle

La vie en rose
LYRICS Édith Piaf

Au DD
LYRICS PNL

Maman ne le sait pas (feat. Niska)
LYRICS Ninho, Niska

Goutte d'eau
LYRICS Ninho

Les méchants
LYRICS Heuss L'enfoiré

Bad boy
LYRICS Marwa Loud

LITTLE TALK IN SLOW FRENCH
Little Talk in Slow French : Learn French through conversations
Little Talk in Slow French

Takip Ediliyor

Through interesting conversations (or at least I hope so!), I want to help you improve your French listening skills or maybe just get you familiar with t... [daha fazlasını gör](#)

français avec Pierre
PODCAST
French Podcast Français avec Pierre
Français avec Pierre

Takip Ediliyor

Learn French and improve your French, listening to the French podcast with lots of interesting topics, French lessons and a lot more. Transcripts in ... [daha fazlasını gör](#)

İREM UĞUZ

SİNEMANIN HARİKA ÇOCUĞU: ORSON WELLES (1915 - 1985)

“

AHMET GÖGERCİN

“SİNEMANIN SINIRLARI YOKTUR, O BİR DÜŞLER KARMAŞASIDIR”

ORSON WELLES

1938 yılında, henüz yirmi üç yaşında genç bir adam, H.G.Wells'in Dünyalar Savaşı'nın radyofonik bir uyarlamasını yapar. Genç adam, anonsuz yayına giren programıyla tüm ülkeyi sahici bir 'Merihliler istilasına' öyle inandırır ki, tüm ülkede kıyametler kopar, halk ayaklanır, yaralanmalar, hatta bazı kaynaklara göre ölenler bile olur.

Bu genç adam, gelecek yıllar sinemasının harika çocuğu, *Yurttaş Kane*'in (*Citizen Kane*) yönetmeni Orson Welles'ten başkası değildir. Welles, sadece sinemanın değil tüm sanat dünyasının harika çocuğudur. Sanat yaşamına atıldığı ilk günden ölümüne kadar, tüm dünyayı şaşırtmayı, etkilemeyi başarır. “İki yaşında okumaya, yedi yaşında Ravel ve Stravinski çalmaya, on yaşında ise Shakespeare oynamaya başlar”, çok genç yaşlarda Mercury Theatre isimli bir grup kurarak, Shakespeare oyunlarının oldukça farklı, 'avant garde' yorumlarını ortaya koyar. Değişken yapısı sanatına da yansır ve her zaman, yaptığı işleri geliştiren, zenginleştiren, yeni boyutlar kazandıran bir uğraş ortaya koyar.

1941'de, dönemin ünlü mültiliyoner basın kralı William Randolph Hearst'ten esinlenerek çektiği ve 'Amerikan rüyasına' ve toplumuna oldukça sert eleştiriler getiren ilk filmi *Yurttaş Kane*'le sinema dünyasını allak-bullak eder, tüm dikkatleri üzerine çekmeyi başarır. Neredeyse eleştirmenlerin tümü, tek bir filmin sinema sanatı üzerinde bu kadar büyük bir etki yarattığı bir başka film daha olmadığı konusunda birleşirler.

Gerçek bir toplum eleştirisine, Amerikan rüyasının olanaksızlığı tespiti üzerine kurulan film, dönemin sinema seyircisince pek sevilmemiş, katı eleştirilere hedef olmuştur. Ancak, birçok sanat eseri gibi bu film de, tekrar okumalara, yorumlara açık yapısıyla her geçen gün biraz daha önem kazanmış, sinema sanatının *olmazsa olmazları* arasına girmiştir.

Orson Welles, *Citizen Kane* 1941

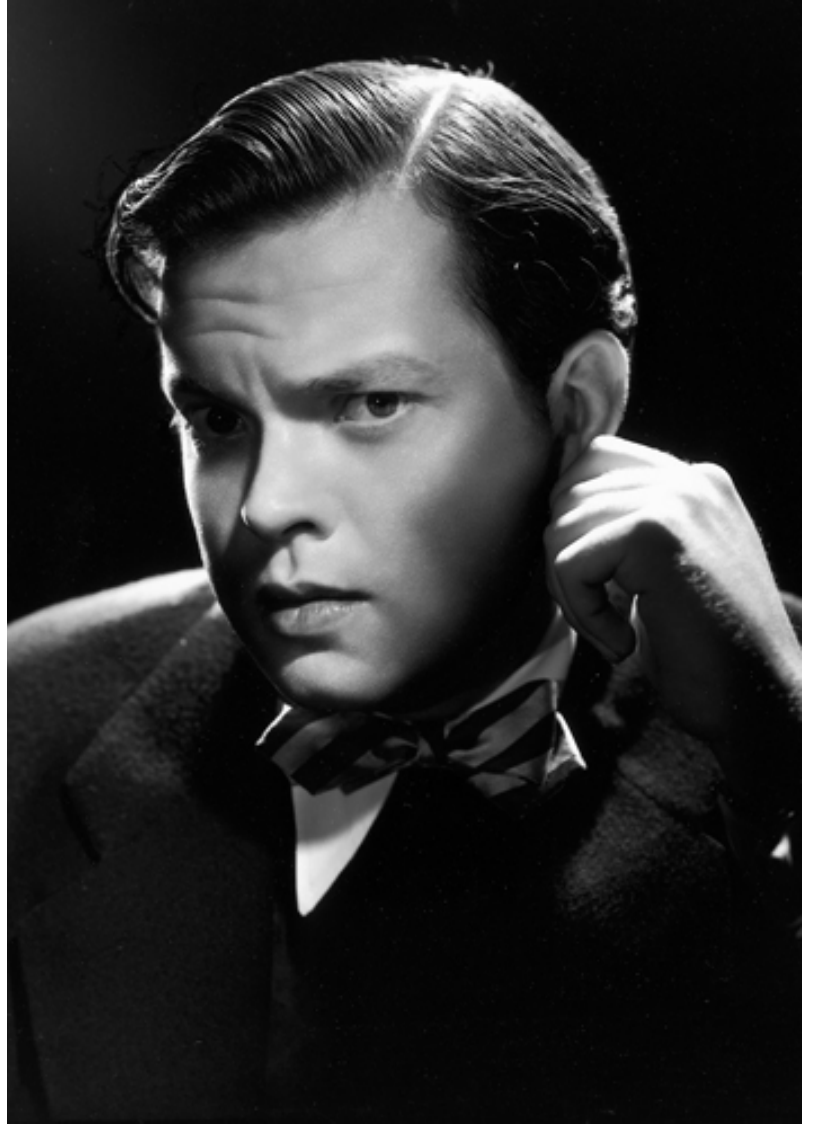
Sinema eleştirmeni Atilla Dorsay'a göre bu film "gökten zembille inmemiştir" ve edindiği kalıcı yerde boşuna değildir; zira bir yapıtı sanat eseri yapan konusundan çok, kullandığı dildir ve Welles'in başarısı da, içeriğiyle, Amerikan toplumuna getirdiği eleştiriyile olduğu kadar "sinemanın o güne kadar geliştirdiği tüm anlatım olanaklarını, kamera hareketlerini, özel mercek kullanımlarını, ışıklandırma yöntemlerini, açı kullanımı ve çerçevelemelerini iyice çözümlemiş" olarak bu ilk filmde tüm bunların yeni bir birleşimini kullanarak yepyeni bir sinema dili yaratmasında yatmaktadır. Özellikle 'alan derinliğini' ustaca kullanarak, "ilk kez gerçeğin tek değil, çok boyutlu olduğunu, kameranın gerçeğin saptanmasında en yetkin ve kusursuz araç olduğunu" bir kez daha hatırlatır insanlara. Hemen ardından *Muhteşem Ambersonlar* (*The Magnificent Ambersons* - 1942) adlı ikinci filmini çeker ve Balzacvâri bir anlatımla zengin bir ailenin gücünü ve servetini yitirerek çöküşünü anlatmayı dener. Ancak *Yurttaş Kane*'in aldığı olumsuz eleştirilerin de etkisiyle RKO şirketi yetkilileri filminden pek hoşlanmazlar: 118 dakikalık filmi 88 dakikaya indirerek kurgusunu değiştirirler ve o sırada Meksika'da bir belgesel çekmekte olan genç yönetmeni çağırarak bir uşak gibi kapı dışarı ederler.

Ancak film bugün, tüm görkemiyle gerçek bir Welles başyapıtı olarak kabul görmektedir. Welles, 1942'de, bir bölümü İstanbul'da geçen *Korku Ülkesine Yolculuk* (*Journey into Fear*) adlı filme başlar, daha sonrada filminden hoşlanmayarak Norman Foster'a bırakır yönetimi. 1946'da yönetmen ve oyuncu olarak yer aldığı *Yabancı* (*The Stranger*) adlı bir polisiyeden sonra yeniden Shakespeare'e döner ve bir Macbeth uyarlamasına girer. 1948'de, *Sherwood King'in* romanından uyarladığı *Şangaylı Kadın*'ı (*The Lady From Shanghai*) çeker ve karısı Rita Hayworth'u başrolde oynatır.

Akıllarda kalan ünlü sahnelerine rağmen film başarısızlığa uğrar ve Welles, Hollywood'u terk ederek Avrupa'daki sürgün yaşamına başlar. Bundan sonra çok az film yönetir: 1952'de Fas'ta çektiği etkili bir Shakespeare uyarlaması olan *Othello*'yu; 1956'da *Ölüm Raporu* (*Confidential Report*) adlı polisiye filmi çeker. Bu arada çok sayıda önemli ve önemsiz filmde oyunculuğunu sergileme imkânı bulur; ancak, bu onun için daha çok bir zorunluluktur ve yapmak istediği filmler için gerekli parayı kazanmak için yapar.

1957'de tekrar Hollywood'a döner ve yine sinema tarihinde bir 'lanetli başyapıt' olarak yerini alacak olan *Bitmeyen Balayı (The Touch of Evil)* filmi yapar. Bu filminden sonra, tıpkı Charlie Chaplin gibi, Hollywood'dan tümüyle koparak Avrupa'ya yerleşir. 1962'de, Fransa'da bir Kafka uyarlaması olan *Dava'yı (The Trial)* çeker. Birçoklarına göre *Dava*, yönetmenin dehasını ortaya koyabildiği son başyapıttır. Ardından Shakespeare uyarlaması *Geceyarısı Çanları (Falstaff - 1966)* ve *Ölümsüz Hikâye (The Immortal Story - 1968)* filmlerini çeker. 1975'te ise, son filmi *Sahtenin S'si'ni (F For Fake)* çeker. 1980'lerde Fransa'da Légion d'Honneur nişanının en üst derecesini alır. Fransız Kültür Bakanlığı Kral Lear'ı sinemaya uyarlaması için oldukça geniş olanaklar sağlar kendisine ancak büyük yönetmen bu projeyi hayata geçiremeden terk edecektir bu dünyayı.

Böylesi çalkantılı, anlaşılmanın getirdiği acılarla dolu bir yaşamdan sonra sinema sanatına damgasını vuran, özellikle Yurttaş Kane'le gerçek bir devrim yaratan bir büyük adam daha sanat dünyasındaki yerini alarak adını altın harflerle yazdıracaktır. Ancak giderayak hem sevenlerine hem de sevmeyenlerine bir sürprizi daha vardır. Yetmişine dayanan bu yaşlı adam bir pop müzik plağı doldurur ve "I know what it is to be young" adlı şarkı bir anda yediden yetmişe herkesin diline yerleşir. Ünlü yönetmen, belki de tüm yaşamı boyunca karşılaştığı anlaşılmanın getirdiği acı ve sitemle şöyle seslenir gençlere: "Ben genç olmanın ne demek olduğunu bilirim... Ama sen, yaşlılığın ne olduğunu bilmiyorsun... Gel arkadaşım... Birlikte müzik yapalım... Ben eskiyi çalayım... Sen yeni olanı söyle bana".

*"Kuru güller altında yeşermeyi çabalayan umutlar..
Gecenin günü çağırdığı sessiz bir saatte görüşmek üzere." - Benim Adım Orman Serisi*

- Gülşah Bönceoğlu

PARİS

OKUR

Alarm sesi. Aralık ayının karanlık sabahlarından biri. Saat 7.20. Üzerimde bahardan kalma ince bir pijama. Kendime meydan okuyup sıcak yatağımdan usul usul kalkıyorum. Perdeyi açıp ruhsuz binaları görmezden gelerek gökyüzüne bir göz atıyorum. Güneş'in doğmak için pek acelesi yok gibi duruyor. Kış mevsimini seviyorum. Bana benziyor.

Banyoda yüzümü yıkayıp mutfığa gidiyorum her zamanki salaşlığımla. Sabah soğuğu ayılsın diye pencereyi açıp her seferinde biraz daha ucuza kaçtığım filtre kahvemi demliyorum. Kahvemi almak için az sonra döneceğim.

Ev terliklerimi giyip ikinci el kitaplarla dolu çalışma odama doğru gidiyorum. Odam, koridorun diğer ucunda. Bir sokak kadar dar ve uzun bir koridor. O sokağı bazen hızlı bazen aheste, gün içinde defalarca geçiyorum. Bu şehirde evler benim gibiler için çok büyük ya, neyse. Küçük kitaplığımın önündeki kırmızı mindere bağdaş kurup, güneşin benim payıma düşen kısmı odama dolana dek kör lambamın ışığında okumak için hazırlanıyorum.

Aslında okumaya başlamadan önce her sabah istemsiz bir şekilde yaptığım gibi yarı uyur yarı uyanık yalın hayatımı şöyle bir gözden geçiriyorum: Ben diyorum ne öğrenciyim ne çalışan. Ama uzun bir zaman önce öğrenciydim, kısa bir zaman önce çalışan. İşten ayrılalı 4 ay 3 gün oldu. İşsizlik maaşımın bitmesine ortalama 2 ay var. Bu yüzden ucuza kaçsam da makul zevklerimle hayata direnmeye çalışıyorum. Görünüşe göre direnişi bugün de kazandım. Gülümsüyorum. İçimi yirmi dört saat sürecek bir rahatlık kaplıyor. Uykum açılıyor. Yıpranmış şiir posterlerimin üzerindeki şair portrelerine takılıyor gözüm. Öyle derin bakıyorlar ki, konuşma isteğimi bastıramıyorum:

Yaşamımın hiçbir döneminde toplumsal standartların üstüne çıkmadım ben. Hayatın baharı dedikleri dönemi, standartların üzerine çıkıvermiş patronların gölgesinde geçirdim hep. Güneşe çıktığım an eridim. Nitekim o iri yarı kirli gölgelerde, üzerine çıkmayı asla istemediğim standart yaşamı bekledim. Sadece biraz daha kitap alabilmek için. Ancak o yaşam henüz gelmedi. Bu yüzden hiçbir zaman dik yürümemiş bir insan gibi hissediyorum kendimi. Biraksalar omuzlarım dik duracak kamburum çıkmayacak ama gölgede oturmaktan boyumun kaç olduğunu bile bilmiyorum ben. Öyle bir yaşam yani. Kambur. Bu yüzden hayallerim oturarak, sessizce yapılacak eylemler üzerine kurulu. Mesela okurum sık sık. Altı buçuk yaşımdan bu yana giderek sıklaşan ve derinleşen cümleler arasında kaybolur dururum. Pek ortalarda görünmem bu yüzden. Kendimi adadığım işi de ona göre seçtim ileride neler olacağını hiç düşünmeden. Yazarım yani. kur, yazarım. Birbirinden farklı tarz ve içeriklerde ihtiyaca yönelik metinler yazarım. Fakat bu iş karnımı doyurmaya yetmediğinden genellikle tam zamanlı ek iş yapar para kazanırım. Fakat bu iş karnımı doyurmaya yetmediğinden genellikle tam zamanlı ek iş yapar para kazanırım.

Çünkü benim asıl işim okumak ve onu tamamlayan bir eylem olarak yazmak. Bütün paramı kitaba ve kahveye harcarım. Önümde duran iki seçeneqli hayattan bana en çok uyan bu çünkü. Okumak hem kaçmak hem yaşamak benim için. Ona sığındığım günden bu yana kendimi pek çaresiz hissetmiyorum hayat karşısında. Ne de olsa işsizlik biter, yoksulluk gider, hemen kaliteli bir kahve içmeye başlar...

Bu sırada onu hatırlıyorum.

Koşar adım mutfığa gidip soğumasına kızamadığım kahvemi kucağıma alarak odama geri dönüyorum. Demlenen epey olmuş ama kokusu hala yerinde. Odayı hafiften aydınlatmaya başlayan cılız gün ışığına karışan kahve dumanına bakıp anlatmaya devam ediyorum:

Evet bir gün işsizlik biter, yoksulluk gider. Ancak standartları düşük hayatımın makul zevkleri baki kalır. Yeni kitaplar alır gönlümce keyif çatarım. Aylak ruhumun sadakatle bağlı olduğu tek eylem bu çünkü. Okumak! Altı buçuk yaşımdan bu yana aldığım en ciddi sorumluluk. Başlarken sonunu hiç düşünmemiştim. Meğer bir sonu da yokmuş. Bir sonu olsaydı ne yapardım onu da bilmiyorum. Nihayetinde hayatımdan çekip çıkarsam onu, bu kirli duvarların ve kahve fincanının ne anlamı kalır? Aynı tatsız hayatın tadını aldığı ruhen geçkin insanlar bana akla uygun, en azından birazcık yarar sağlayan nasıl bir yaşam tattırır? E param olsa gezsem, antik yapılarla şenlenen gözlerime doğanın bin bir çeşidini göstersem yine de sıkılırdım okumasam. Hem yaşayarak kim yetişmiş ki hayata! Aynı anda kim hem denizlere açılmış yeryüzüne nam salmış, kim Paris sokaklarının koyu karanlığından kaçarken bahtsız Quasimodo ile karşılaşmış! Okumadan, hiç kimse.

Bu sırada biraz kendime geliyorum. Oda, iyiden iyiye aydınlanmış. Hâlâ okumak istiyorum. Gözüm yine o çok sevdiğim şiirin en sevdiğim dizesine takılıyor:

Nerdeyse gün doğacaktı

Herkes gibi kalkacaktınız

Belki daha uykunuz vardı

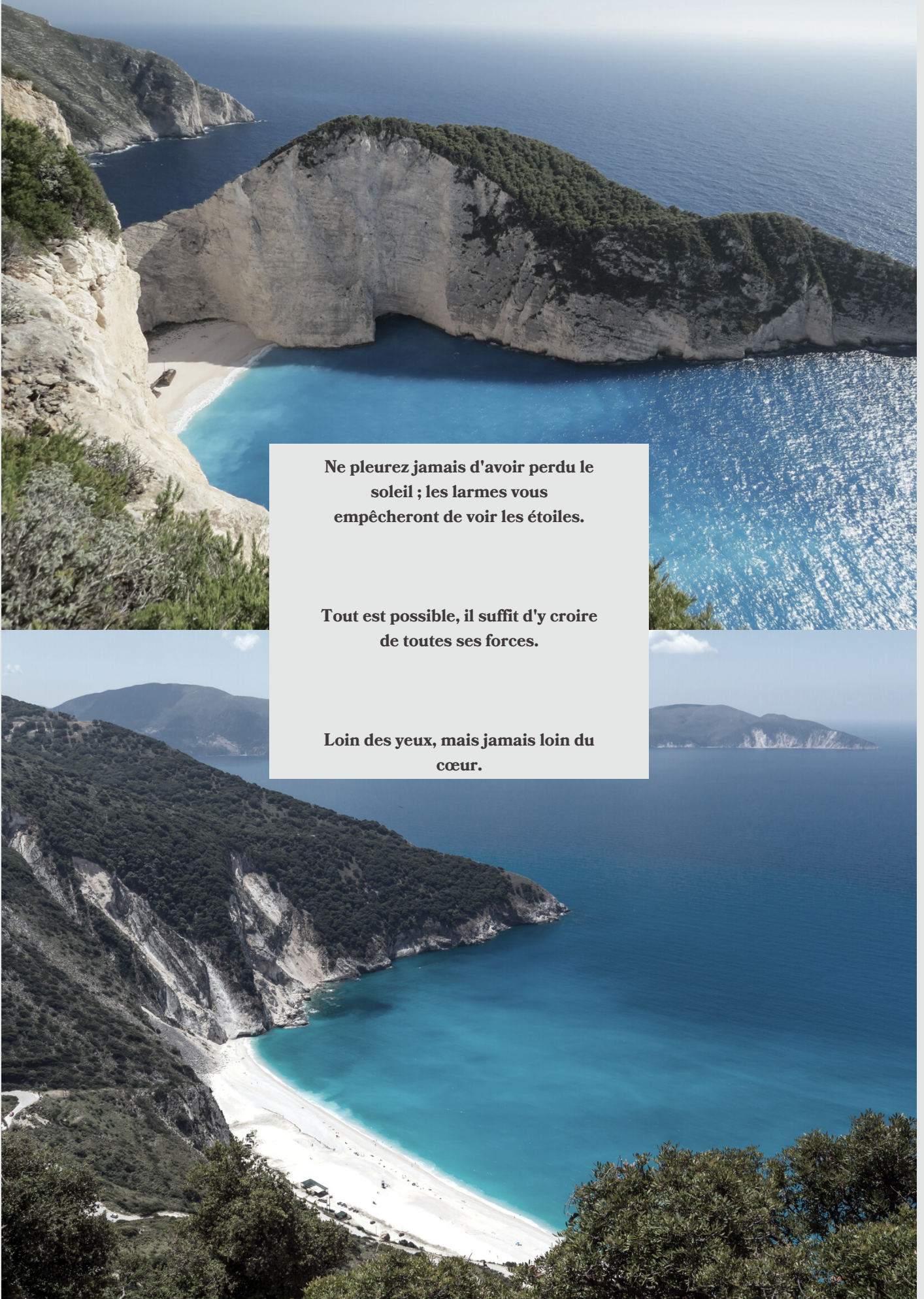
Geceniz geliyor aklıma

Çoğu sabah tam zamanında okuyorum bu dizeleri. Yılgın komşularımın ayak sesleri geliyor kulağıma. Şiiri onlara yoruyorum. Gecelerini biliyorum. Ruhlarını kaybetmiş başı boş bedenler gibi savruluyorlar dört duvar arasında çoluk çocuk. Bam güm pat. Bazen kötümserliğime kızıp iyi olduklarını hayal ediyorum.

Bugün yeni bir gün diye mutluluğumun da etkisiyle, huzurlu bir ruh görme umuduyla ayağa kalkıp, odamın kirli camından sokağa göz atıyorum bu kez.

Gördüklerime inanabiliyorum... Ne huzuru? Ağır ruhların, büyük umutların, gri bulutların altında ezilmiş kambur vücutların ağıtı geliyor kulağıma. Duymamak için geri çekiliyorum. Bu savruluşlar bitmeyecek. Okumak istiyorum.

Yıllarını bana vermiş kirli ve şefkatli minderime geri dönüp yeniden bağdaş kuruyorum. Gün ışığına saygısından yok olup gitmiş küçük lambamı kapatıyorum. Buz gibi olmuş kahvemi yanıma bırakıp kitabımı elime alıyorum. Martin Eden sayfa 87.

**Ne pleurez jamais d'avoir perdu le
soleil ; les larmes vous
empêcheront de voir les étoiles.**

**Tout est possible, il suffit d'y croire
de toutes ses forces.**

**Loin des yeux, mais jamais loin du
cœur.**

YEDİNCİ SANAT: SİNEMA!

Hiç merak ettiniz mi sinemanın nasıl doğduğunu? Dünyayı bir anlamda değiştiren, edebiyat dünyasını altüst eden bu büyük buluşun kökenine kısa bir yolculuk yapmaya ne dersiniz? İlk olarak şunu belirteceğim, insanoğlu ilk günden beri “görüntü” ile ilgileniyordu. Örneğin mağara resimleri, gölge oyunları... Görüntü kelimesini tırnakla vurgulamak istedim; çünkü, sinema basitçe görüntülerin birleşimi ve hareket kazanmasından ibarettir. Ses konusuna gelecek olursak, çok daha sonra eklenecekti sinemaya. Yüzyıllar süren bir arayışın sonucuydu yedinci sanatın ortaya çıkışı. Evet sinemaya yedinci sanat diyoruz, peki neden? Çünkü güzel sanatların klasik altı sanat dalını tek başına bünyesinde barındıran ve bunu izleyiciyle buluşturmayı başaran hiçbir şey yoktur sinema dışında. İşte bu yegâne özellik, onu diğer sanatlardan ayırıyor ve bir adım öne çıkarıyor. Buluşumuzun kökenine doğru çıktığımız yolculuğa dönersek eğer büyük mucit Edison ve onun “kinetoskop” denen icadına rastlayacağız. 1891 yılında karşılaşıyoruz bu icatla, tek kişilik olan bu aygıtlar, bizlere film izleme imkânı sunuyordu. Hatta kinetoskoplarla dolu film izleme salonları açılmıştı, sonraları resmi anlamda sinemayı bulacak Lumière kardeşler gibi birçok insan, bu salonlarda keşfediyordu buluşu. Resim öğretmeni bir babaya sahip olan iki kardeş, yansıma ve ışığın kullanımı gibi birçok tekniği ustaca kullanabiliyordu ki bu, onları sinemanın icat ediliş sürecinde avantajlı kılıyordu.

Ve 1895 yılında, yüzyıllarca süren bekleyiş sona erecekti. Yaklaşık yüz kişilik bir salonu dolduran izleyiciler, elli saniye sürecek “Bir trenin La Ciotat garına varışı” adlı filmi dehşet içinde seyredecekti. İlk kez projeksiyon karşısında hareketli görüntüyle karşılaşan bu insanlar sizce ne tepki vermişti? Çığlık sesleri, kaçışmalar ve kargaşa... Tren gara yaklaştıkça ezileceğini düşünen insanların en doğal tepkileriydi bunlar. Bizim için şu an inanması güç ve komik duruyor. Fakat biraz empati yaparak, bu korkunç reaksiyonu anlayabiliriz. Sinema icat edildi, hareketli görüntüler izleyicilerle buluştu fakat bir sorun vardı; sinemanın nasıl tanıtılacağı konusu... Filmlerin bir senaryosu olmalı yani bizlere bir hikâyeye anlatmalı. İşte sinema edebiyatın kapısını ilk bu sebeple çalacaktı, en masumane haliyle yaklaşacaktı ona. Bu konuya yeniden döneceğiz lakin konu sinema olduğunda akla gelen ilk isimlerden biri olan Charlie Chaplin’i anmadan geçmemeliyiz. Onlarca filmde oynayan Chaplin, tek kelime etmeden insanları güldürebilen ve sinemayı popülerleştiren öncü bir isimdi. Sinema sektörü kendisine çok şey borçlu. Az önce edebiyatın olaya dahil oluşu hakkında kısa bir söz söylemişim, devam edelim.

Sinemayı popüler kılmak ve yeni filmler için başvurulacak ilk adres dönemin tanınmış yazarlarıydı. Hali hazırda mevcut romanlar, beyaz perdeye taşınmak için uygundu. Büyüleyici bir etkisi olan sinemanın da zaten yazarları çoktan etkisi altına aldığı da es geçemeyelim. Çünkü sinema artık bir yazarın var olma sebebi haline gelecekti. Eğer siz iyi bir yazarsanız, kitabınızın filmi olmalıydı. Döneme hâkim olan bu düşünce sinemayı oldukça geliştirecek ve masumca başlayan dostluk, sonraları ticari çıkarlar sebebiyle yazarları köleye çevirecekti. Colett’in tabiriyle bir kap mercimek uğruna yazarlık gömleğini çıkaran yazarlar, sinema için üretecek, memur gibi çalışacaktı. Dönemin yayınevleri ve film şirketleri, yeni olan bu sektörün potansiyel gücünün (maddi anlamda) farkındaydı. Sinema yeniydi ama izleyici de yeniydi, filmleri anlamıyordu çünkü. Başlarda “açıklayıcılar” vardı sinema salonlarında, film oynatılırken bir köşede durup sahneleri açıklardı. Sonraları edebiyat ve sinemayı harmanlayan birçok “ara tür” çıktı. Romans-Cinemas, Sine-Roman ve Cinario, Fotoroman ve kaybolup giden onlarcası... Adını yazmak istemediğim birçok ara tür piyasaya çıktığı gibi çok geçmeden silinecekti. Fakat Romans-Cinemas gibi bazıları, en azından sesli sinemanın icadına kadar adından söz ettirmeyi başaracaktı. Filmlerle eş zamanlı olarak basılan bu romanlar, filmlerden direkt alınan karelerle desteklenir. Dönemin acemi seyircisi bu vesileyle filmi daha iyi anlayacak, sinemaya ısınacaktı. Ya da filmi daha önce izleyen kişi kitabı okuyarak, sektörün babalarına para kazandıracaktı.

Diğer türlere çok değinmeyeceğim, bu konuyu merak ediyorsanız, kıymetli hocamız Ahmet Gögercin'in Sine-Roman ve Novelizasyon isimli çalışmasına göz atmanızı öneririm. Konumuza dönersek, işleri biraz daha kızıştıracağız.

Günümüzde bile halen güçlü bir ismi olan Rothschild ailesi, 1930'lu yıllarda da bizleri selamlıyor. Sinema sektörüne atılan Rothschild ailesi, çok geçmeden yazarları avucunun içine alarak onlara istediğini yaptıracaktı. Kimi yazarlar bazı eserleri yeniden yazacak, kimi yazarlar senaryo yazmaya zorlanacaktı. Artık sinema, para babalarının tekelindeydi. İşte bu noktada yavaş yavaş yazarlar isyan bayrağını çekiyordu. Aslında bu ara türleri, her ne kadar sinema lehine görünse de yazarların kendilerini savunmasının bir yoluydu. Sinemayla yarışmak yersizdi çünkü bu, yazı ve görüntünün savaşı olarak kalsaydı kimin kaybedeceği bariz belliydi. İşte bunu fark eden yazarlar (M.Duras ve Robbe-Grillet vb.) savaşı başka alanlara taşıyacaktı.

Yeni Roman akımının mensubu olan yazarlarımız, sinemaya karşı tutkuluydu ve bir arayış içindeydi. Edebiyatta olmayanın arayışı. Senkronizasyon, ses ve görüntüyü aynı anda verebilmek. İşte buydu edebiyatın yapamadığı. Sinemaya has teknikleri romana entegre eden yeni romancılar, sinemaya karşı savaşı sürdürmek yerine ondan faydalanmanın daha yararlı olduğunu ve bir anlamda her şeyin karmaşık olduğu dönemde yapılanların yanlış olduğunu kanıtlıyordu.

Biraz önce ara türlerden bahsetmiştik, bu ara türlerin tamamını tek bir başlıkta toplarsak "Sine-Roman" demek yeterli olacaktır. Yeni romancıların eserleri de bu türe dahil edilebilir, edilmelidir. Zaten Robbe-Grillet romanlarının aslında birer Sine-Roman olduğunu saklamaz, gösterir bizlere. Yeni roman akımına paralel olarak ortaya çıkan "Yeni Dalga" akımıyla karşılaşma fırsatınız oldu mu? Fransız Yeni Dalga Sineması, tıpkı yeni romancılar gibi birçok yenilik getirir sanat dünyasına. En önemli özellikleriyse "auteur" kavramını kullanmaları. Yeni dalgacı yönetmenlerin en büyük başarısı, kamerayı tıpkı bir kalem gibi kullanarak, yeni bir tür "dil" türetirler. Çekim açıları, kameranın neyi nasıl gösterdiği birdenbire bizlere mesaj vermeye başlar. Yeni Romancılar çekemediği filmin kitabını yazarken, yeni dalgacılar yazamadığı kitabın filmini çekerler. Yine de bu iki grubun birbirleriyle iyi anlaştıkları da bir gerçektir. Senaryo ve hikâyeyi yeni romancılar hazırlayarak yeni dalgacılara sunar ve onlarda beyaz perdeye taşırdı bu eserleri.

Bu çalışmalarında Sine-Roman türüne dahil olduğunu tekrar ediyorum. Bu tür, günümüzde de devam ediyor, şaşırtıcı biçimde popüler bir şekilde varlığını sürdürüyor. Mesela her birimiz Netflix, Blu Tv, Mubi, Disney Plus gibi zengin kütüphanesiyle cezbeden platformları aktif olarak kullanıyor ve film/dizi seyrediyoruz. İzlediğimiz çoğu dizi/filmin aslında kitabının basıldığından bihaberiz. Kitap dükkanlarını bir sonraki gezisinizde "Netflix Orijinal Dizisi" ibaresi olan yapıtlara bir göz gezdirin. O kadar fazlalar ki şaşıracaksınız. Aslında görmeye yabancı değiliz, hepimiz gördük ve görüyoruz kitapların üstünde. Fakat bunun bilinçli olarak yapıldığı, daha doğrusu neden yapıldığı hakkında hiçbir fikrimiz yoktu. Yalnızca dizi/film değil, bilgisayar oyunları ve çizgi romanlarında romanlaştırıldığına şahit oluyoruz. İşin bu kısmı eğer ilginizi çekiyorsa, yüksek lisans arkadaşım Berkant Cengiz'in yazısına da bir göz atmanızı tavsiye ederim. Şimdiden keyifli okumalar diliyorum.

SAMET KIR

ROMANLAŞTIRIM

(FİLMDEN ROMANA YAZINSAL DÖNÜŞÜMLER)

Yüksek lisans arkadaşım Samet Kır'ın kaleminden yedinci sanatın nasıl doğduğunu ve günümüze kadar nasıl evrildiğini okudunuz. Onun bıraktığı yerden devralarak sizlere romanlaştırmam üzerine bildiklerimi aktaracağım.

Bir filmi izlediğiniz zaman onun kitabını okumak istediniz mi? Ya da çok severek okuduğunuz bir romanın televizyonda dizisi ile karşılaştığınız oldu mu? Olduysa farkında olmadan 'Novelizasyon' kavramının içine girmişsiniz bile. Peki nedir bu Novelizasyon?

Novelizasyon (Romanlaştırmam) kavramı kısaca bir filmin, çizgi romanın, çizgi filmin ya da bilgisayar oyununun romana dönüştürülmesi anlamına gelmektedir. Günümüzde bu dijital dönüşüm tam tersi şekilde de görülebilmektedir. Mesela çok beğenilen bir filmin romanı yazılabiliyor ya da herkes tarafından oynanan bir bilgisayar oyununu, dizisi veya filmi çekilebiliyor.

Bunun en büyük sebeplerinden birisi büyük şirketlerin para kazanma arzusu. Çünkü popüler bir filmi kitaba dönüştürdüğünüzde filmin hayran kitlesi bu kitabı da okumak isteyecek ve filmde elde ettiği gelir kadar bir de kitaptan para geliri elde edeceklerdir. Bu sebepten günümüzde popüler bir sürü dizinin veya filmin kitabını Kitapçılarda görebilirsiniz. Fakat bu büyük bir soruna yol açıyor bu sorun artık yazarların adının olması yazarlar günümüzde artık yavaş yavaş medya şirketleri için senaryo ve hikâye yazan kölelere dönüşüyorlar. Çünkü artık günümüzde 'Netflix' gibi büyük şirketlerin sözü geçiyor. İnsanlar artık televizyonda veya internette izlediği filmin ve dizinin kitabını okumak istiyorlar.

Örnek olarak Netflix'te 142 milyondan fazla kişi tarafından izlenen 'Squid Game' dizisi Park min JOON tarafından kitaba uyarlandı. Ve bu şirket için 100 milyondan fazla okuyucu demektir.

Peki insan neden izlediği bir filmin romanını okuma ihtiyacı hisseder?

Bu olay aslında psikolojiktir. İnsanın bilinmeyene karşı bir tutkusu vardır. Bu bilinmeyen filmlerinde detaylı bir şekilde verilmez. Bu bilinmeyen yan karakterlerin hayatı ve hikayesi olabilir. İşte tam bu noktada o karakterin gözünden yazılmış bir roman bizde merak uyandırır ve o karakterin neler yaşadığını ve ne yaptığını öğrenmek için filmin kitabını satın alır ve okumaya başlarız.

Örneğin Star Wars (Yıldız Savaşları) Film serisinde genel bir hikâye anlatılır ve izleyici bu hikâyenin dışına çıkamaz. Yan karakterlerin hikayeleri derin bir şekilde işlemez olaylar ana hikâye çerçevesinde gelişir ve gerçekleşir. Fakat eserin çizgi romanlarına ve dizilerine göz attığımız zaman farklı bir karakterin bakış açısından bakarız ve o karakterin hikayesinin peşinden gideriz. Bu bilinmezlik ve sevdiğimiz karakterin hikayesini öğrenmek bize farklı bir haz verir. Ve aynı zamanda insan daha önceden yaptığı ve keyif aldığı bir eylemi tekrarlamak ister ve bu tekrarlama kişiye ayrı bir haz verir. Ünlü edebiyatçı Umberto Eco buna 'Tekrarlamamın hazzı' der.

Medyalar arası bu dönüşüm bazen çok farklı sonuçlarda doğurabilir. Mesela Robert Kurvitz 2013 yılında üzerinde 5 yıldan uzun süre çalıştığı 'Sacred and Terrible Air' (Kutsal ve Korkunç Hava) adlı bir kitabı Estonya'da yayınladı. Her ne kadar eleştirmenlerden olumlu notlar alsada Olumlu kitap çok tutmadı, 1.000 kopya sattı ve bu kadar yıl uğraştıktan sonra bu kadar az kopya satması yazarın çöküşüne sebep oldu ve yazarın alkolik olmasına sebep oldu. Fakat yazar için her şey bitmiş değildi. Arkadaşları ve oyunun yaratıcıları onu alkolden kurtardı ve bu evrende geçen bir oyun yapmalarını söyledi ve o da yaptı. Kurvitz'in kitabı tutmamıştı belki ama oyun hiç beklenmedik bir başarı elde etmişti. İnsanlar sürekli oyundan bahsediyor ve oyunu oynuyorlardı.

Sonuç olarak Her ne kadar bu kavramlar bizlere çok yeni görünse de örneklerine yıllardır şahit oluyoruz.

Ahmet hocanın son kitabı sayesinde bu konularda bilinç kazanarak, gözümüzün önündekini görür olduk. Romanlaştırmam üzerine ileride birçok çalışma yapılacağını şimdiden söyleyebiliriz. Halen gelişmekte olan bu sektörü, bende yeni öğreniyor ve merakla nereye evrileceğini takip ediyorum.

BERKANT CENGİZ

A M O U R S C H A N C E
L S E U L H A A P R V I E O
B O N T É N R E G P E M
O V É F A U T G R E O L N
N I I Y S C É E D E D S
H T E C A N U M U L
E I C F B D T Q E H B
U M S G É U O R T G B V
R F A M I L L E Z L F O U P

Trouver les mots caché

Amour
Chance
Seul
Bonheur
Famille
Santé
Fou
Argent
Perdu
Vie
Amitié
Bonté

HATİCE ŞAHBAZ

ÇÖL

Yaprakları salına salına yere değen koca ağacın yanında bulunan denizin kıyısına koşarken, güneşin okşadığı mavilikte içim huzurla dolmuştu. Tepeciklerinde ışıkların bize göz kırptığı dalgalara tebessüm ediyordum.

- Haydi kıyıda toplanın da bu anı ölümsüzleştirilelim! dedim aslında yüzlerini bile tanımadığım insanlara.

Kameraya doğru poz veriyorlardı. Simalarındaki gülücük hâlâ tazeyken kameranın tuşuna basmaküzereydim. Tam o anda, denizden yılan gibi gövdesi uzun bir şey fırladı ve arkada bulunan vapurun içine girdi. Her şeyi bırakıp oraya yöneldiğimizde, vapurun su ile dolduğunu ve kardeşimin de orada olduğunu gördüm. Kardeşim suyun içinde onu arıyordu. Bulduktan sora havaya kaldırdı. Küçüktü. Yılanı benziyordu ve ağzına ne alırsa yutacak gibiydi. İlk başta o kadar da telaşlanacak bir şey olmadığını düşündük. Fakat kardeşim onu denize geri fırlattıktan sonra olacaklardan habersizdik.

İnsanlar ölüyordu. Yılanı benzettiğimiz yaratık kısa bir zamanda hızla büyümüşü. Devasa ağzında bulunan koca dişlerini göstererek insan avına çıkmıştı. Kan kokuyordu sokaklar. Onu öldürmek imkansızdı. En azından büyüklüğünden dolayı öyle düşünmeye mecbur kalmış gibiydik. Bu yüzden hayatta kalan insanlar aralarında bir karara vardılar. Uzaya çıkacaklardı. Bu distopik kararı verdiklerinde çoğu insan buna inanmadı. Zira uzayda hayatı devam ettirebilecek bir sistemin henüzvar olmadığını düşünüyorlardı. Oysa ki, halihazırda yıldızların arasındaki büyük bir uzay gemisinde yaşayan birkaç bilim adamı vardı. Her şey o kadar hızlı geliyordu ki... Tüm bunların olması birkaç dakikayı almıştı sadece. Uzayda yaşayan bilim adamlarıyla iletişime geçtik. Hiç vakit kaybetmeden - ki zamanın akışı hızlandığından bu zaten mümkün değildi - uzay aracına doğru yola çıkmıştık bile. Bizi karşılayanlardan biri Dünya'ya inmek istiyordu. Bundan sağ çıkamayacağını her ne kadar ciddi bir dille anlatmış olsak da, canavarı öldürmek için kendini feda etmeyi seçti.

Onun ardından birkaç kişiyle yeryüzüne indik. Neden onlarla gittiğimi bile bilmiyordum. Ama bir şey beni oraya doğru çekiyordu. Yeryüzü çöle dönmüştü. İner inmez gördüğüm tek şey, alabildiğine geniş olan arazinin kanla yıkanmış olduğuydu. Gökyüzündeki bulutlar bile kırmızıya boyanmıştı. Eller, yüzler, gözler ve bedenler kan içindeydi. Yeryüzünün kahverengisi, mavisi, yeşili nasıldı, hatırlamıyordum. Biraz ileride yılanın sürüdüğü yerin

izlerini gördük. Biraz yürüdükten sonra yılanın yerde ölü yatan vahşi bedenini gördük. Sırtında 3 tane koca yarık vardı. Onu öldürmeyi kafasına koyan bilim adamının işiydi bu şüphesiz. Ardından parçalanmış insan bedenlerini bıraktığı ve sürüdüğü yarığın kenarından kırmızı dev yılanı doğru yürürken, yarığın dibinde kanlar içinde yatan birini gördüm. Titriyordu. Ne yaşıyordu ne de ölmüştü. Bir süre dehşetle baktıktan sonra onu orada bırakıp ilerledim. Elimden bir şey gelmezdi. Kendimi böyle kandırmıştım. Yılanı o kadar yakındım ki, elimle onun koca bedenine dokundum. Ölmüştü. İçimin ürpertiyle hemen uzay aracını indirdiğimiz yerin yanındaki tapınağa koştum. Yaşayan birilerikaldıysa, onları taşımamız gerekiyordu. Buradan çok uzağa.

Tapınak girişiyle ölü yılanın durduğu yer arasında belli belirsiz seçebildiğim bir şeyler vardı. Üst üste yığılmış bedenler... Yaklaştıkça her birinin mumyalaşmış olduklarını farkettim. Şaşkınlığımdan adımlarım yavaşlamıştı. Rengi papirüs kağıdını andıran, eskimiş ince bir yatağa sırt üstü yatırılmışlardı. Beni daha da şaşırtan şey, bedenlerin iki boyutlu olmasıydı. Sanki ezilmişler gibiydi. Kemikleri sayılabiliyordu. Yüzlerindeki dehşet hissediliyordu. Kimisi mutluydu, kimisinin yüzünü hüznün çevrelemişti. İnce uzun mumyaların hangisinin bizimle gidip hangisinin kalacağına karar veriyorduk. Bu yaptığımızın da bir açıklaması yoktu. Mumyaları bir oraya bir buraya ayırıp koyarken birden güçlü bir ses yükseldi. Zemindeki kumların titrediğini fark ettim. Büyük bir şey - ki bu yilandan başkası olamazdı - bize doğru geliyordu. Dehşetten gözlerifal taşı gibi açılmış arkadaşım diğerlerine haber vermek için tapınağın kapısına doğru var gücüyle koşmaya başladı. Sesin geldiği yere başımı çevirdiğimde onunla göz göze geldim.. Ağzından kanlar aka aka bize doğru gelirken, yapabildiğim tek şeyi yaptım ve arkadaşımın arkasından Tapınağın girişine doğru koştum. Yaklaşmıştım. Arkadaşımın gözlerinde gördüğüm dehşet beni korkutsa da içimdeki korkuya yenik düşmemek için koşmaya devam ettim. Girişe bir adım kaldığı anda, belimde korkunç bir ağırlık hissettim, yüzüstü yere düştüm. Ve çölün kanla yıkanmış kumları, çektiğim acıyı hissetmeyi bıraktığım an, soğumuş ellerimin arasından kayıp gitti.

Not : Son sayfada rüyadabahsetmiş olduğum Tapınak girişinin basitbir taslağı yer almaktadır.

SELVANUR YİĞİT

LA FEMME TURQUE ET LE HAREM

DR. SEÇİL YÜCEDAĞ

Dans la période sombre du Moyen-Age, les Occidentaux étaient impressionnés par les richesses et les développements scientifiques de l'Orient. « Le pauvre peuple chrétien participant aux croisades a trouvé l'occasion de s'éloigner de l'obscurité de l'Europe médiévale où la pauvreté et la misère régnaient et a rencontré une civilisation vivant l'âge d'or en Orient. Les soldats et les commerçants transférant les nombreuses nouveautés et idées de l'Orient vers l'Occident ont posé les fondements de la renaissance » (Akman : 2011 :19). Les Occidentaux ont donc rencontré la richesse et le luxe pour la première fois à l'Orient. C'est pour cette raison, ils voulaient posséder ceux qui leur manquaient. Dans ce sens, l'Occident a considéré l'Orient comme son rival c'est-à-dire, il a vu l'Orient comme l'autre car depuis le passé, le monde occidental ne pouvait pas admettre l'existence des sociétés orientales. Celui-ci est parvenu à son but dans les développements scientifiques, sociaux et économiques mais ces sociétés occidentales ont en général tenu l'Orient à l'écart de ces développements positifs. Malgré leur forte identité, elles avaient envie de conquérir l'autre. Cependant elles n'ont pas réussi à découvrir le mystère de l'Orient qui dépendait en effet de la présence de la femme orientale.

La similarité structurelle entre la représentation sexuelle et raciale établit une identité entre la femme et l'Orient : L'Orient est la femme, la femme est l'Orient. L'Orient se voile comme la femme se voile. Cette identité définit le sujet colonial occidental et orientaliste en tant qu'homme. L'autre culture est toujours comme le sexe opposé. C'est pour cette raison, qu'il soit homme ou femme, le sujet occidental est toujours fasciné par le voile et le harem, c'est-à-dire l'espace de la femme, son corps et sa vérité (Yeğenoğlu : 2003 :76).

L'Orient était donc identifié à la femme. Il fallait bien connaître la vie sociale, la condition générale de la femme orientale pour comprendre ce qui se passait en Orient. En effet, le mode de vie des femmes dans une société fait preuve du niveau de développement de celle-ci. La vie opprimée des femmes orientales signifiait évidemment un défaut des sociétés orientales. Leur vie mystérieuse entraînait des commentaires négatifs des Occidentaux sur la femme. Même les voyageurs ayant trouvé l'occasion de visiter l'Orient ne pouvaient pas se débarrasser des préjugés qu'ils avaient sur elles. Donc, ils les décrivaient en général subjectivement. D'un côté, ils ne pouvaient pas atteindre les informations exactes sur elles, de l'autre côté, ils étaient curieux à cause de leur mystère. Les femmes et les harems ottomans sont donc devenus plus populaires dans le monde occidental à la suite de la conquête d'Istanbul par les Ottomans. Parmi les sociétés islamiques, les Ottomans ont eu une position privilégiée après la conquête des nouvelles terres, ainsi ils ont construit assez rapidement un grand empire.

Istanbul, une ville majestueuse conquise avec des efforts remarquables, a été la capitale de l'Empire ottoman. Les dirigeants de l'Empire y ont fait construire des palais somptueux et y ont poursuivi une vie enviable. La vie privée des sultans attirait l'attention des auteurs-voyageurs occidentaux, parce qu'on a cru qu'ils avaient des relations conjugales avec toutes les belles femmes du harem et qu'ils vivaient des fantasmes immoraux avec celles-ci. Cette croyance détournée a encouragé les voyageurs à écrire sur la vie dans le harem. C'était un moyen économique et social pour être populaire dans le monde occidental. De plus, Istanbul était la ville dont les voyageurs se sont inspirés le plus par sa valeur historique, sa position géopolitique et ses harems célèbres avec ses belles femmes. A la suite de l'apparition des récits sur Istanbul et ses harems, plusieurs voyageurs occidentaux ont commencé à y rendre visite. Ils étaient beaucoup fascinés par l'atmosphère charmante et attrayante de la ville. Ils notaient leurs observations sur la vie quotidienne du peuple, la structure architecturale de la ville, les coutumes et les traditions du peuple turc.

. Les voyageurs trouvant l'occasion d'observer plusieurs choses de la ville ignoraient la vérité sur un sujet primordial : les femmes de la ville. C'est pour cette raison qu'ils ont cherché à décrire les femmes turques d'une manière fictive ou se sont servis principalement des descriptions des femmes occidentales voyageant en Orient. En effet, les femmes étant rarement vues dans les rues, il était nécessaire que ce soient des femmes car elles pouvaient avoir accès aux harems. Cependant, les femmes orientales pouvaient tout de même sortir à condition qu'elles se couvrent bien. Selon la loi islamique, la femme musulmane est précieuse et sacrée. C'est pourquoi, elle doit être cachée et protégée de tous les dangers. Avec le temps, elle a été obligée de s'enfermer dans la maison parce que la présence de l'homme et de la femme dans le même environnement n'était pas approuvée par les sociétés musulmanes. L'obligation de vivre dans des endroits séparés a nécessité l'apparition des harems qui divisent l'espace de vie des femmes de celui des hommes. Conformément à cette décision, le sultan Mehmed II a donc fondé une institution de formation pour les filles. De plus, l'objectif second de la création du harem était d'empêcher les mariages en dehors du harem en vue d'assurer la confidentialité de la politique de l'Etat. En effet, le harem avait certaines règles concernant la sécurité et la confidentialité des femmes. Cependant, nous rencontrons des changements évidents dans la vie de toutes les femmes ottomanes, y compris les femmes en dehors du harem. « Nous pouvons dire que les influences byzantines et persanes sont devenues plus évidentes dans la période ottomane. La généralisation du tcharchaf et du voile chez les femmes comme un vêtement, les comportements extravertis comme l'habillement et la sortie ont été inclus dans les règles, des édits ont été publiés à cet égard » (Kurnaz: 1991: 13).

En plus des influences de ces deux sociétés (byzantines et persanes), la transition vers la vie sédentaire a entraîné de grands changements sur le mode de vie des femmes à la suite de l'expansion croissante de l'Etat. D'après Ortaylı, la région géographique des Turcs a largement déterminé les relations entre les hommes et les femmes, car les communautés vivant dans la région géographique méditerranéenne ont montré des caractéristiques similaires. Ortaylı souligne également que l'homme et la femme avaient une vie séparée depuis toujours. Cette situation étant propre à la région géographique méditerranéenne comprend les

Musulmans, les Chrétiens et les Juifs et il ajoute que les jeunes filles pouvaient seulement aller à l'église pour le rite de dimanche à côté de leurs institutrices, hormis cela, elles restaient enfermées dans leur maison quand on a examiné l'histoire de l'ancienne Florence (Voir Ortaylı : 2014 :159). A la suite de la vie sédentaire, un nouvel ordre a été établi dans les maisons.

« Traditionnellement, chaque maison ottomane était divisée en deux sections : le haremlik et le selamlık. Le haremlik était la partie de la maison où la femme vivait avec son mari, ses enfants. Il était interdit aux invités masculins d'y entrer sauf des parents proches. Le selamlık était l'autre partie de la maison où le mari recevait des invités masculins » (Taş : 2013 : 25). Conformément à cette structure, les femmes devaient désormais s'intéresser aux travaux de ménage et passer leur temps dans le haremlik de la maison. La notion harem vient donc du mot haremlik. D'après l'Institut de la Langue Turque, le harem signifie donc non seulement la partie consacrée aux femmes dans les palais, les manoirs et les maisons, mais également toutes les femmes y séjournant. D'après la définition indiquée ci-dessus, le harem signifie alors en même temps la femme ou l'épouse. Le fait que nous disons le « harem » aux parties concernant la vie privée d'une maison et aux femmes vivant ici provient de la restriction de l'accès des hommes sauf ceux qui ont certains degrés de consanguinité avec les femmes de la maison. Le harem est un terme de respect, évoque les conceptions de pureté religieuse et d'honneur et invite les gens à être obligatoirement respectueux (Voir Peirce : 2012 :2). Selon l'Islam, la femme et l'espace où la femme musulmane vivait ont donc été acceptés comme sacrés. D'après cette religion, la femme en tant que mère a des vertus sublimes qui proviennent de sa fécondité. Ainsi, la femme est un être faible et très sensible conformément à sa nature. Donc, l'Islam exige la protection de la femme. Il ordonne donc que les étrangers ne puissent pas entrer dans le harem. Un espace si mystérieux a été évidemment le point d'attraction des écrivains étrangers féminins et masculins. De diverses légendes ont donc été inventées à propos de la vie privée des femmes dans le harem. Certaines femmes étrangères ont réussi à comprendre la loi islamique en vivant parmi les femmes orientales. « Depuis deux siècles, les femmes occidentales faisaient de leur bien pour satisfaire les besoins du lecteur occidental étant curieux sur la vie du harem. Les femmes occidentales prenaient du plaisir à se décrire comme étant les invitées ou les résidentes temporaires du harem (...) » (Lewis : 2004 : 19).

Cependant les voyageurs masculins étaient d'autant plus intéressés par la femme vivant dans le harem du sultan. Leurs imaginations s'étaient enrichies par leurs fantasmes sans limites sur les femmes de ce harem. Contrairement à la croyance générale, les sultans ne vivaient pas la vie conjugale avec toutes les servantes dont la plupart étaient en fait des employées au prix d'un certain salaire. « Le droit selon lequel le sultan peut vivre maritalement avec sa servante est intitulé comme le droit İstifraş[1] tandis que İstihdam[2]est le droit selon lequel le sultan peut faire travailler sa servante tirant profit de sa propriété » (Akgündüz : 2012 :113). A cet égard, nous pouvons diviser les femmes vivant dans le harem en deux. Dans la première partie, il y avait des servantes travaillant sous les ordres du sultan et constituant le cadre personnel du harem.

Dans la deuxième partie, il y avait des Kadıns Efendis, des Validés Sultanes, des Concubines, des Princesses appartenant à la famille du sultan et ayant une position privilégiée dans le palais. Il y avait une structure hiérarchique du personnel comme dans la famille impériale. On pouvait toutefois observer des changements dans ces divers rangs. Des servantes parvenaient à se promouvoir à une position plus élevée selon leur beauté et intelligence prenant alors les titres de Kalfa, Usta, İkbāl, Kadın Efendi et Validé Sultane. En ce sens, l'écrivain turc Uluçay fait ressembler le harem à une pyramide. Tandis que la base de la pyramide était constituée des servantes, la Validé Sultane se trouvait sur son sommet. Les Kalfas, Ustas, İkbals et Kadıns Efendis prenaient place entre ces deux rangs (Voir Uluçay : 1985 :11). Les servantes étaient soigneusement sélectionnées selon divers critères comme la beauté, l'élégance du corps, la couleur du teint, le talent, la coquetterie et la souplesse. Celles qui se présentaient bien avec ces caractéristiques gagnaient le privilège de l'ascension sociale dans cette pyramide. Certaines parmi elles étaient directement prises comme odalisques afin d'être exposées au sultan parce qu'elles avaient une beauté et un physique très remarquables comparées aux autres femmes. Des servantes étaient confiées aux Kalfas afin d'être éduquées sur différents aspects.

[1] İstifraş est un droit accordé au sultan pour qu'il puisse cohabiter avec une concubine célibataire sans être légalement marié.

[2] İstihdam est un droit accordé au sultan pour faire travailler sa servante et se profiter de ses services.

Elles seraient informées de la décence, la courtoisie, la politesse conformément au mode de vie dans le palais. Elles apprenaient à lire et à écrire, elles pouvaient parler et s'exprimer correctement en turc. Elles trouvaient l'occasion de jouer un instrument, danser, chanter ou peindre dans leur vie quotidienne dans le harem. Elles devaient connaître les tâches ménagères comme coudre, broder, faire la cuisine et le nettoyage. Par-dessus tout, elles étaient obligées de se conformer aux exigences de l'Islam comme lire le Coran, faire la prière (Sancar : 2014 : 98).

Autant dire que le harem était une école de filles dans laquelle les filles recevaient une formation en conformité avec l'ordre du harem et travaillaient au nom du Sultan et de la famille de celui-ci en recevant un salaire journalier. Une fois que les servantes avaient complété leur période d'habileté, elles arrivaient à prendre le titre de Kalfa qui avait plus d'expérience que les autres servantes dans le harem. Cependant, elles ne pouvaient pas s'approcher du Sultan sauf en cas de mission. Ce dernier pouvait seulement avoir une relation conjugale avec des concubines qui étaient des Kadıns Efendis, İkbals, Has Odaliks, Gözdes, Peyksqui étaient des femmes soigneusement sélectionnées parmi plusieurs servantes et très limitées en nombre. Les Kadıns Efendis, elles, étaient des concubines s'étant mariées avec le sultan par l'acte de mariage ou avec lesquelles le sultan poursuivait une vie conjugale sans acte de mariage. Leur nombre pouvait atteindre huit. Conformément à la religion islamique, on peut effectuer jusqu'à quatre mariages par l'acte de mariage. Si le sultan a atteint ses quatre droits, il pouvait les faire remplacer avec une İkbal ou une Kadın Efendi en cas de divorce ou de mort. Les Kadıns Efendis avaient la position la plus privilégiée parmi des concubines du sultan. Elles vivaient à l'aise dans le harem pendant le règne de celui-ci. Elles retenaient l'attention des femmes occidentales par leur élégance. Malgré leur position privilégiée, les Kadıns Efendis ne pouvaient pas se comporter comme elles le souhaitaient.

En effet, elles ne pouvaient pas entrer dans l'appartement du Sultan sans son approbation ou engager inutilement un dialogue avec lui. « Même la rencontre du Sultan avec des femmes était réalisée certains jours avec la procédure de Nöbet[1] par l'organisation de la trésorière pour éviter les conflits entre les femmes. » (Uluçay: 1985 :45). Les Kadıns Efendis étaient restreintes de plusieurs façons par des règles strictes du harem par rapport aux femmes libres. Celles qui s'opposaient aux règles du harem risquaient manifestement leur avenir.

[1] Chaque Kadın Efendi devait attendre son tour pour rencontrer le sultan.

Les femmes se comportant raisonnablement avaient l'occasion de s'élever au rang de la Validé Sultane, d'obtenir une position considérable et même de diriger tout le palais. Excepté la Validé Sultane, toutes les femmes du harem, même les femmes légitimes du sultan, devaient obéir aux règles de ce lieu.

Le harem, composé d'une structure pyramidale, avait donc un ordre strict conformément à la politique de l'époque. Les problèmes, les disputes ne se terminaient pas dans cet endroit. Malgré cela, plusieurs jeunes filles voulaient posséder cette vie disciplinée et intellectuelle. Les familles confiaient alors leurs filles au palais sans hésiter parce que le harem était l'institution la plus fiable à cette époque. Cependant ces vérités du harem n'ont pas été comprises et reconnues par les Occidentaux. Ils ont cru qu'il y avait un monde différent dans cet espace fermé au monde extérieur.

[1] Chaque Kadın Efendi devait attendre son tour pour rencontrer le sultan.

BIBLIOGRAPHIE

- AKGÜNDÜZ, Ahmet (2012). *Tüm Yönleriyle Osmanlı'da Harem. İstanbul : Timaş Yayınları.*
- AKMAN, Filiz Barkın (2011). *Batılı Kadın Seyyahların Gözüyle Osmanlı Kadını İstanbul : Etkileşim Yayınları.*
- KURNAZ, Şefika (1991). *Cumhuriyet Öncesinde Türk Kadını(1839-1923), Ankara: Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları. Consulté le 12 Juin, 2015. <http://ailetoplum.aile.gov.tr/>.*
- LEWIS, Reina (2006). *Oryantalizmi Yeniden Düşünmek- Kadınlar, Seyahat ve Osmanlı Haremi. (Beyhan Uygun Aytemiz-Şeyda Başlı Trad.) İstanbul: Kapı Yayınları.*
- ORTAYLI, İlber (2014). *Osmanlı Toplumunda Aile. İstanbul : Timaş Yayınları .*
- PEIRCE, Leslie P. (2012). *Harem-i Hümayun Osmanlı İmparatorluğu'nda Hükümranlık ve Kadınlar, (Ayşe Berktaş, trad.), Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.*
- SANCAR, Aşlı (2014). *La Femme Ottomane- Mythe et Réalité. (Caroline Khelifa, Trad.) Clifton: Editions du Nil.*
- TAŞ, Kenan Ziya (2013). *Osmanlı Devlet'inde Harem Hayatı. Ankara: Kripto Yayınları.*
- ULUÇAY, Çağatay, (1985). *Harem II, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.*
- YEĞENOĞLU, Meyda (2003). *Sömürgeci Fanteziler- Oryantalist Söylemde Kültürel ve Cinsel Fark. İstanbul: Metiş Yayınları.*

MYTHOLOGIE ET LITTÉRATURE

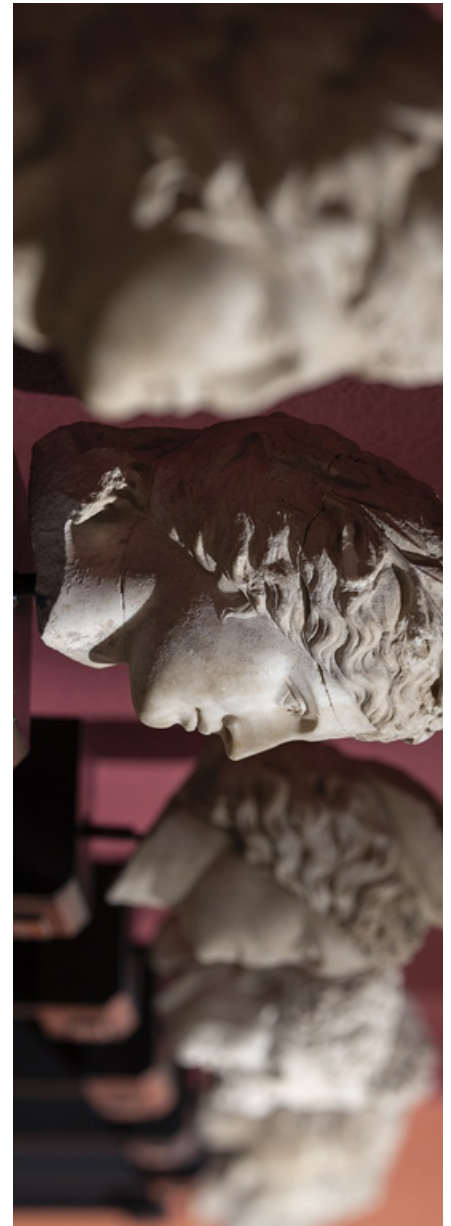
Dr. Esra BÜYÜKŞAHİN

La mythologie occupe une grande place dans la production culturelle, artistique, sociale ou encore scientifique de l'être humain. Il n'est pas facile de comprendre comment une notion, habituellement considérée comme archaïque, peut avoir des effets si vifs sur la vie de l'homme moderne. Dans l'intention de comprendre cette relation qui semble assez compliquée, il nous paraît nécessaire de nous arrêter un peu sur ce qu'est la mythologie.

La mythologie est l'ensemble des mythes. C'est dire que « parler du mythe ou des mythes, c'est faire, dit-on, de la mythologie » (Brunel, 1992 :56). C'est pour cela qu'il nous serait convenable de préciser d'abord ce que nous entendons du terme de mythe. Mircea Eliade propose une définition, qui lui semble « la moins imparfaite, parce que la plus large », selon laquelle « le mythe raconte une histoire sacrée ; il relate un événement qui a eu lieu dans le temps primordial, le temps fabuleux des « commencements ». Autrement dit, le mythe raconte comment, grâce aux exploits des Êtres surnaturels, une réalité est venue à l'existence, que ce soit la réalité totale, le Cosmos, ou seulement un fragment : une île, une espèce végétale, un comportement humain, une institution.

C'est donc toujours le récit d'une 'création'. » (Eliade, 1963 :15). L'homme cherche sans cesse à se comprendre et à saisir l'univers par son esprit. C'est pourquoi il s'interroge continuellement sur la cause et la valeur de sa propre existence et sur la raison d'être des phénomènes de la nature et de l'univers car « nous sommes tous au monde à nous interroger, à rester suspendus à la quadruple question que Voltaire a exprimée dans un de ces vers didactiques dont il eut le secret : Qui suis-je, où suis-je, où vais-je et d'où suis-je tiré ? » (Brunel, 1992 : 18).

C'est à travers les récits que l'on appelle les mythes que l'homme essaie de trouver des réponses à ses questions les plus profondes concernant à la fois sa propre nature et existence et celles-ci de l'univers : « comme l'origine remonte dans l'inconnu du temps, (...), le mythique sera confondu avec tout ce que la science n'explique pas. » (Monneyron et Thomas, 2002 :16). Selon cette perspective, les mythes constituent les premières connaissances de l'homme. En fin de compte, « (...) c'est précisément du mystère que va naître le mythe. La disposition mentale favorable au mythe est l'humeur interrogeant. » (Brunel, 1992 :18).

Comme ils se rapportent à une réalité primordiale concernant la nature humaine, les mythes demeurent vivants dans toutes les époques de l'histoire. C'est-à-dire qu'ils sont universels et atemporels puisqu'ils subsistent dans la psyché[1] des individus et dans l'inconscient collectif[2] de toute humanité. Dans cette perspective, ils constituent les éléments essentiels de la mémoire collective et culturelle, voire, les mythes sont les noyaux de l'histoire de l'âme humaine. C'est donc la raison pour laquelle les mythes sont considérés comme des constantes inéluctables du patrimoine culturel de toute humanité. Alors, il paraît naturel qu'ils aient de grands effets sur l'imagination des individus, surtout sur celle des artistes et des écrivains même d'aujourd'hui. Par conséquent, les écrivains, « depuis Homère, prennent les mythes comme une source inépuisable de l'inspiration.» (Erhat, 1989 : 6). A travers les mythes, qui sont toujours transpersonnels et transhistoriques (Cf. : Durand, 2010 : 162), les écrivains sortent d'une sphère individuelle, alors singulière, et entrent dans une sphère universelle, donc plurielle. On peut dire que les mythes permettent aux écrivains de créer un domaine de reproduction universelle et symbolique sur lequel ils ont la liberté de se mouvoir à leur plaisir.

Comme ils se rapportent à une réalité primordiale concernant la nature humaine, les mythes demeurent vivants dans toutes les époques de l'histoire. C'est-à-dire qu'ils sont universels et atemporels puisqu'ils subsistent dans la psyché[1] des individus et dans l'inconscient collectif[2] de toute humanité. Dans cette perspective, ils constituent les éléments essentiels de la mémoire collective et culturelle, voire, les mythes sont les noyaux de l'histoire de l'âme humaine. C'est donc la raison pour laquelle les mythes sont considérés comme des constantes inéluctables du patrimoine culturel de toute humanité. Alors, il paraît naturel qu'ils aient de grands effets sur l'imagination des individus, surtout sur celle des artistes et des écrivains même d'aujourd'hui. Par conséquent, les écrivains, « depuis Homère, prennent les mythes comme une source inépuisable de l'inspiration.» (Erhat, 1989 : 6). A travers les mythes, qui sont toujours transpersonnels et transhistoriques (Cf. : Durand, 2010 : 162), les écrivains sortent d'une sphère individuelle, alors singulière, et entrent dans une sphère universelle, donc plurielle. On peut dire que les mythes permettent aux écrivains de créer un domaine de reproduction universelle et symbolique sur lequel ils ont la liberté de se mouvoir à leur plaisir.

Behçet Necatigil met également accent sur cette caractéristique des mythes : Selon lui, les écrivains s'adressent aux mythes « du fait qu'ils lient, par la force de l'intuition qu'ils portent, les faiblesses et les passions de la nature humaine à une clarté atemporelle et à une possibilité polyvalente de l'utilisation. » (Necatigil, 1995 :7). Il est donc possible de dire que les mythes et la mythologie ont une relation symbiotique avec la littérature. D'un certain point de vue, la mythologie se trouve même à l'origine de la littérature : « Dans le mythe, il y a quelque chose, sinon d'ancien, du moins d'antérieur. (...) Il y a toujours une antériorité, un reste. La littérature, quelle qu'elle soit, s'y réfère. (...) : il y a un fond dans la littérature même qui transcende la littérature. Un fond qui précède le travail de composition ; la création proprement dite intervient sur une matière déjà formée, préformée. » (Bollack, 2007 : 17). De ce point de vue, il ne devrait pas être étonnant de rencontrer, dans un texte littéraire, les mythes tel qu'ils sont ou bien sous l'aspect de motifs ou de thèmes. En d'autres termes, nous pourrions « déceler derrière le récit qu'est un texte, oral ou écrit, un noyau mythologique, ou mieux un patron (pattern) mythique ». (Durand, 2010 : 154).

En ce qui concerne le recours aux mythes dans la littérature française, nous pouvons dire que la matière antique fait l'objet des adaptations depuis le Moyen-Âge : Les romans médiévaux tels que le Roman d'Alexandre (début du XIIe siècle), le Roman de Thèbes (1155), le Roman d'Eneas (1160) et le Roman de Troie (1172) de Christian de Troyes se situent sur la rénovation des textes antiques. Cette tradition continue le long du Moyen Âge et fraie la voie à d'autres pratiques de l'adaptation des mythes. Dans les perceptions artistique et littéraire du XVIe siècle, autrement dit de la Renaissance, dont la caractéristique la plus évoquée est le retour à l'Antiquité, la mythologie fait partie intégrale des produits littéraires, philosophiques et artistiques.

C'est également à cette époque que l'on voit l'émergence de la communauté de La Pléiade qui montre un intérêt exceptionnel à la mythologie antique. Au XVIIe siècle, autrement dit le siècle de la Querelle des Anciens et des Modernes, des exemples de transposition apparaissent surtout dans le domaine du théâtre classique qui s'inspire du théâtre antique. Les pièces de Racine comme *Andromaque* (1667) ou *Phèdre* (1677), et les pièces de Corneille comme *Médée* (1635) ou *Andromède* (1650) en illustrent les meilleurs exemples. Quant au XVIIIe siècle, le siècle des Lumières, où les notions de l'exotisme oriental, de la cité idéale ou de l'utopie comme Eldorado, de la critique du vice des guerres ou de la revendication de la liberté de l'homme triomphent. La mythologie est reconnue comme la représentante symbolique de ces idées. La littérature du XIXe siècle construit, quant à lui, une constellation de mythes comme celle-ci de la Révolution, du Peuple ou du Progrès. Il est possible de dire que les écrivains de ce siècle tels que Nerval, Hugo, Vigny ou Baudelaire lisaient leur temps à la lumière du passé et dans le cadre de l'avenir (Cf. : Huet-Brichard, 2002 : 111-137).

Le XXe siècle est le siècle où la mythologie était exaltée le plus après la Renaissance : Au XXe siècle, les écrivains ont présenté les mythes antiques au lecteur du temps modernes en les reprenant dans leurs ouvrages. Jean Giraudoux dans sa pièce qui s'intitule *La Guerre de Troie n'aura pas Lieu*, Gide dans ses ouvrages intitulés *Prométhée mal enchaîné* et *Œdipe*, Sartre dans *les Mouches* et Albert Camus dans sa pièce *Caligula* et dans son essai *Le Mythe de Sisyphe* ont évoqués les événements de leurs époques en reprenant les mythes de la Grèce antique.

Par conséquent, on peut dire qu'une relation intertextuelle ou bien transtextuelle (Cf. : Genette, 1982 : 7), ou, plus précisément, une relation hypertextuelle (Cf. : Genette, 1982 : 13), existe entre le récit mythique et le texte littéraire. Au cours de constitution de cette relation, une variété de modalités -telles que l'influence, la citation et la référence, le plagiat, l'allusion, le pastiche, la parodie, la transformation, l'imitation, le travestissement, etc.- apparaît. Les écrivains qui s'adressent aux mythes dans leurs ouvrages peuvent en pratiquer l'une selon ses besoins. Autrement dit, les écrivains peuvent réécrire, déformer ou réformer, modifier ou ridiculiser, en bref, métamorphoser les mythes. Or, ils peuvent justement y faire de simples références. Avec les possibilités sémantiques et structurelles qu'ils offrent, les mythes assignent à l'œuvre littéraire les significations plus profondes que les significations apparentes. Le mythe ajoute de nouvelles possibilités d'interprétation et des couches de sens à l'œuvre. C'est la raison pour laquelle, les écrivains n'hésitent pas à se référer à la mythologie, qui est au fond du patrimoine commun de l'humanité.

BIBLIOGRAPHIE

- ALBOUY, P. (2005). *Mythes et Mythologies* dans la littérature française. Paris: Armand Colin.
- BOLLACK, J. (2007). Le problème du mythe. De quoi est-il fait? Dans Collectif: *Métamorphoses du mythe. Réécritures anciens et modernes des mythes antiques* (pp. 11-22). Condé-Sur-Noireau: Orizon/Harmattan.
- BRUNEL, P. (1992). *Mythocritique. Théorie et Parcours*. Paris: Presses Universitaires de France.
- DURAND, G. (2010). *La Sortie du XXe Siècle*. Paris: CNRS Editions.
- ELIADE, M. (1963). *Aspect du Mythe*. Paris: Gallimard.
- ERHAT, A. (1993). *Mitoloji Sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- GENETTE, G. (1982). *Palimpsestes*. Paris: Editions du Seuil.
- HANÇERLİOĞLU, O. (1997). *Ruhbilim Sözlüğü*. Ankara: Remzi Kitabevi.
- HUET-BRICHARD, M.-C. (2002). *Littérature et Mythe*. Paris: Harmattan.
- MONNEYRON, F.; THOMAS, J. (2002). *Mythes et Littérature*. Paris: Presses Universitaires de France.
- NECATİGİL, B. (1995). *100 Soruda Mitolojya*. İstanbul: Gerçek Yayınevi.

SUNUM YAPARKEN NEDEN GERİLİYORUZ ?

POURQUOI SOMMES-NOUS NERVEUX EN FAISANT UNE PRÉSENTATION

En éducation, la présentation est plus importantes. Il nous permet de renforcer ce que nous apprenons, d'être à l'aise en public et d'être meilleur dans compétences sociales. Mais surtout en Turquie, c'est contraire. Pourquoi sommes-nous nerveux quand nous devons faire un exposé et même si nous sommes si bien préparés au bout du compte, pourquoi ne pouvons-nous pas faire les choses comme nous voulons? Y-a-t-il une solution? Nous parlerons des raisons et des conséquences.

Habituellement, en public, nous sommes nerveux avant même de commencer l'exposé. Respiration rapide, chaleur corporelle, tremblement sonore en parlant et parfois bégayer. Il y a deux raisons les plus importantes et les plus influentes de notre tension dans les présentations qui ont un grand impact notre apprentissage, mais qui torturent la grande majorité. Peur de faire une erreur et d'être ridiculisé.

À cause de cela, nous ne pouvons pas faire la présentation que nous voulons. On peut être malheureux.

Pourtant, il est possible de résoudre cette situation avec quelques suggestions, tout d'abord pour préparer et pratiquer beaucoup. Essayer devant le miroir, devant notre famille ou nos amis. Plus nous pratiquons plus nous sommes à l'aise. Utiliser des phrases courtes et claires est également important de boire des tisanes et d'éviter la caféine avant la présentation.

À part ça, en résumé, nous devons faire de notre mieux et au moins essayer.

AYLİN BAYRAKTAR

Eğitim hayatında en önemli şeylerden biri sunum yapmaktır. Öğrendiklerimizi pekiştirmeye, topluluk önünde rahat ve sosyal becerilerde daha iyi olmamıza olanak sağlar, fakat özellikle Türkiye'de bu durum genellikle tam tersidir.

Bir sunum yapmamız gerektiğinde neden bu kadar geriliyor ve çok iyi hazırlanmış olsak bile neden gün sonunda istediğimiz gibi yapamıyoruz? Bunu aşabilmenin bir yolu var mı? Nedenlerini ve sonuçlarını ele alacağız. Genellikle, topluluk önünde, daha sunuma başlamadan bile gerginliğimiz belli oluyor. Hızlı nefes alıp verme, vücutta sıcaklama, konuşurken ses titremesi ve bazen kekelemek.

Öğrenmemizde çok etkisi olan ama büyük çoğunluğa işkence gibi gelen sunumlarda gerginliğimizin en büyük ve etkili iki nedeni var. Yanlış yapmaktan ve alay edilmekten korkmak. Bunlar yüzünden istediğimiz gibi bir sunum yapamıyoruz ve mutsuz olabiliyoruz.

Halbuki birkaç öneriyle bu durumu aşmak mümkün. Öncelikle iyice hazırlanmak ve bol bol pratik yapmak. Ayna karşısında, ailemiz veya arkadaşlarımız karşısında denemeler yapmak. Ne kadar pratik yaparsak o kadar rahat oluruz. Kısa ve net cümleler kullanmak, sunumdan önce bitki çayları içip kafeinden uzak durmak da önemli.

Bunların dışında, kısacası, elimizden geleni yapmalı ve en azından denemeliyiz.

LES ANIMAUX DOMESTIQUE

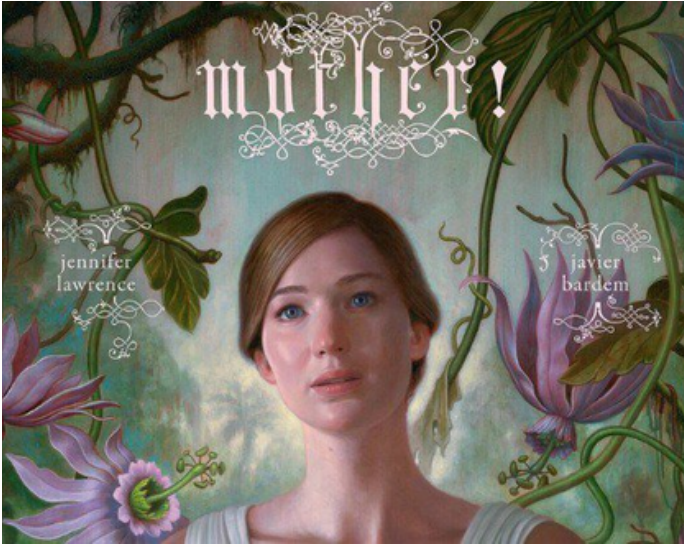
Des millions de créatures vivent dans la nature. L'une de ces créatures est un animal. Des animaux respectueux de l'homme, qui ont besoin d'amour et qui veulent être protégés et pris en charge nous sont confiés. Tout le monde devrait aimer les animaux. Qu'on est-il des personnes qui maltraitent les animaux? La personne qui traite les animaux avec cruauté n'a jamais eu sa part d'humanité.

Soutenir les animaux, c'est les aider. En leur consacrant certaines heures de notre journée, nous pouvons remplir leur ventre et laisser de l'eau dans un bol. Nous devrions leur faciliter la vie en faisant ce que vous pouvez penser. Parce qu'ils n'ont pas de langue, il ne peuvent pas nous dire ce qu'ils veulent, mais nous pouvons les comprendre. Nourrir les animaux est l'une des valeurs qui rendent les gens heureux avec l'amour des animaux.

Nous devons les protéger car ils font partie de la nature. Nous devons tout faire pour éviter qu'ils ne soient blessés. Quand les gens n'aiment pas les animaux, ils n'aiment pas les gens non plus. A fin de créer une société consciente et saire, nous devons dire aux gens qu'ils ont le droit de vivre dans tous les autres êtres vivants et qu'ils ont besoin d'amour.

Melek

Film İncelemesi : *Darren Aronofsky'nin yönettiği müthiş bir alegorik drama : MOTHER !*

Darren Aronofsky'nin seyircinin beklentilerine meydan okuyan, her anıyla tüylerinizi ürperten ve ruhunuza giren, hatta bazen gerekli bir biçimde mide bulandırmayı da unutmayan kabus gibi algıların ötesinde bir trajedi, Anne!

ABD yapımı Mother ! filmi, Darren Aronofsky tarafından yazılıp yönetilmiş ve 2017 yılında gösterime girmiştir. Filmin oyuncu kadrosunda dönemin en büyük Hollywood yıldızlarının olduğu Jennifer Lawrence, Javier Bardem ve ayrıca Ed Harris ve Michelle Pfeiffer yer almaktadır.

ABD yapımı Mother ! filmi, Darren Aronofsky tarafından yazılıp yönetilmiş ve 2017 yılında gösterime girmiştir. Filmin oyuncu kadrosunda dönemin en büyük Hollywood yıldızlarının olduğu Jennifer Lawrence, Javier Bardem ve ayrıca Ed Harris ve Michelle Pfeiffer yer almaktadır.

Jennifer Lawrence filmin bir alegori olduğunu belirterek: 'Toprak Ana'nın yaratmaya çabaladığı düzene tecavüz edilmesini ve akabinde çektiği eziyetini tasvir ediyor... Ben Toprak Ana'yı temsil ediyorum, karakteri bir şair olan Javier ise yaratıcı Tanrı'yı temsil ediyor; Michelle Pfeiffer'ın karakteri, Ed Harris'in Adem karakterinin Havva'sını temsil ederken, Habil ve Kabil de devamında işleniyor ve kurgu bazen Aden Bahçesi'ni (cennet bahçesini) andırıyor.' Seklindeki ifadeleriyle filme bir genel açıklık getirmiştir.

Merak edilen diğer bir husus ise filmin isminde neden ünlem olduğudur bu konuda Aronofsky, filmin adındaki ünlem işaretinin "filmin ruhunu yansıttığını" belirtmiş ve filmin bitişinin "ünlem işareti"ne karşılık geldiğini söylemiştir.

Bahçenin ortasında Viktoryen üslubunda bir ev ve de bu ev doğa tarafından çevrilmiş dünyayı/evreni canlandırıyor.

En başında size simgesel metaforları vereyim :

Evde ki yazar: Tanrı

Yazarın eşi: Doğa Ana, Hz. Meryem

Ev: Dünya ya da Evren

Eve gelen ilk yabancı: Adem

Yabancı'nın Eşi: Havva

Yabancıların çocukları: Habil ile Kabil

Yazarın çalışma odası: Cennet

Kristal: Sonsuz, koşulsuz, saf sevgi'dir.

Bu bölümde filmde yer alan mitolojik metaforlara yapacağım açıklamalar bir nevi spoiler olarak görülebilir. O yüzden izlemeden okuyup okumamak size kalmıştır. Fakat gözlemlerime göre film hakkındaki bu detayları bilip bilinçli izlemek izleyiciye şüphesiz daha da çok keyif vermiştir. Ama elbette karar sizin, ister okuyup izleyin, isterseniz de izledikten sonra okuyun. Yazının filme ait ufak çaplı bir kılavuz olmasına özen gösterdim.

Şimdi ilk olarak bakıldığında filmin ilk sahnesinde bir kadının yandığını görüyoruz. Sonra filmin başrol oyuncusu kadın yataкта uyanıyor. Filmin sonunda da bütün döngü yeniden başladığına göre anlamamız gereken şey öncelikle çizgisel zamanın olmadığı, kısır döngü ve de mitik bir biçimde döngüsel zamana tabii olduğudur. Filmin en önemli parçası olan bu evde üretim yapmaya çalışan bir sanatçı yani sembolik olarak kaosu kozmoza çeviren bir 'tanrı' ve de o evi bonkör bir biçimde inşa etmeye çalışan bir kadın (Ana tanrıca,doğa ana) bulunuyor. Ev ; kültürü, aileyi, gelenekleri, yuvayı ve vatani yani insanları diğer canlılardan ayıran bütün soyut şeyleri temsil eder.

Kadının sürekli olarak önceden yanmış, yok olmuş olarak gördüğümüz evi inşa ederken ki en önemli detaylardan biri duvarları hardal sarısına benzer bir renge boyuyor. Yine bu renge atıf olarak kadın kötü olduğunda ve de evine yabancılaştığında altın sarısı renkte bir ilaç içiyor. Burada mitik olarak 'güneşin varlığını, rengini' gösterir. Burada da güneş her şeyin de olduğu gibi Mother'a ait.

Filmde sanatçı karakterinde (Javier Bardem) psikopatolojik davranışlar hakim. Korkunç narsistik bir kişilik bozukluğu var. Daima sevilsin alkışlansın, ona tapılsın derindedir.

Film ilerledikçe sanki adeta yaradılışın parodisini görüyoruz. İlkten kapı çalıyor ve ilk gelen kişi 'Adem' ki bunu da banyoda istifra ederken kaburgasında görülen yaradan algılıyor. Filmde adem bir ortopedist ve kemik bilimci oluşu, mitolojik olarak kemik'in aslında onun ölümlülüğünü vurgulamasıdır.

Daha sonraki gelen ise 'havva'^dır. Onun gelişinden sonraki sahnelerde 'yasak meyve' olayına benzer sembolik bir olayda yaşanıyor orada,tam olarak ne olduğunu o heyecanlı sahnede anlamışsınızdır ya da izleyince anlayacaksınız. Filmin bu kısmı adeta Eski Ahitdeki hikayenin yeniden oluşumudur.

Devamında yine kapının çalması ile Habil'in geldiğini görüyoruz. Onunda devamında ise Kabil'in gelmesiyle ilk cinayet vuku buluyor. İlginç bir hususta şu ki, Sahnelerde oldukça cesur yansıtılan Havva bir sahnede jartiyerli bir biçimde bulunurken hiç rahatsızlık duymuyor fakat Habil'in cenaze töreninde Mother yani doğa ana gecelikle dolaştığı için 'adaplı bir biçimde giyinseydin'diyebiliyor. Açıkçası bu sahnede kültürün son derece ikiyüzlü olduğunu görüyoruz. Burada böylelikle çarpıcı bir zikrediş görüyoruz. Cenazeden sonra filmin devamında asıl yok oluş başlıyor. Cenaze sebebiyle eve doluşan büyük insan toplulukları apaçık kadının yarattığı yuvaya haneye tecavüz gibi zarar veriyor. Sembollere bakınca sizinde anladığınız gibi burada doğaya, doğanın bonkör bir biçimde sunduklarına nasıl ihanet edildiğini görüyoruz.

Bütün bunlar olurken Doğa Ana'nın iyi olmadığını görüyoruz.

Olanlar ona çok zarar verir çünkü onun tek amacı düzenlemek, düzeltmek, meydana getirmek, genişlemektir. Tanrının yarattığı varlıklar ise kaos çıkarıp, yakıp yıkmaktan başka bir şey yapmaz. Bundan dolayı Doğa Ana sürekli acı çeker.

Devamında ise aynı İncil'de ki gibi insanlar hızla çoğalır. Kadın tamir edilmediği için tezgaha oturmamalarını söyler, insanlar inadına oturur, su borusu patlar, evi su basar ve kadın sinirlenip herkesi kovar, adam ve kadın tek kalır. Tanıdık gelmiyor mu? Bu Nuh tufanına göndermedir. Nuh tufanından sonra doğa ana ve tanrı tekrar işe baştan koyulur ve kadın hamile kalır. Bu kısım apaçık eski ahitten yeni ahit'e bir geçiştir. Bu noktada Hristiyan sembolizmi işin içine girer çünkü Hz. Meryem aslında doğa anadır. Tanrı doğa anayı, Hz. Meryem'i dölleyerek Hz. İsa'nın doğmasını sağlar. Burada kadının saçlarının dahi topuz değil, uzun uzun altın sarısı olduğunu fark ediyoruz ki burada kadın git gide hamilelikle beraber meryem ana paradisine bürünüyor.

Kadın hamileyken Tanrı onu herkesin tanıyacağı o meşhur kitabı, yani İncil'i yazar, öncesinde olan olaylar ve de kadının hamile kalması ile yeterli ilhamın geldiğini hissettiğini yüksek bir duyguyla dile getirerek işe koyulur.

Kitap herkes tarafından beğenilir ve artık yazara (yani tanrıya) daha da koşulsuzca taparlar. Ama kitabın ne anlattığı insanlar için önemsiz hale gelir artık sadece yazara olan sevgi vardır içlerinde. Yazar yani Tanrı bu durumdan oldukça hoşnuttur çünkü zaten tek isteği o sevgidir. Lakin insanlar sevgiyi de putlaştırırlar.

Hz.İsa doğduğunda yine bir parodi gözden kaçmıyor. Hz.İsa doğduğunda şark ülkelerinden üç bilge kralın hediyeler getirmesi gibi kadının doğum yaptığı odanın önüne hediyeler bırakılıyor. Fakat bunlar doğa ananın (doğumdan sonra Meryem ana rolünü üstleniyor.) yine hoşuna gitmiyor ve onların gitmesini istiyor. İnsanlar için sevgi kavramı öyle bir hale gelmiştir ki sanatçı bebeğini anneden alıp evdeki kalabalığa sunduktan sonra bebeği parçalara ayırırlar. İronik olan ise bunu sevmediklerinden değil, çok sevdiklerinden yaparlar.

Burada ise Hz.İsanın insanlar için ölümü son derece grotesk bir biçimde yansıtılır. Anne ise bu sahnelerde bebeğini öldürenlere saldırmasından ötürü linçleniyor ve kutsallığa hiçe sayılarak şiddete uğruyor.

Daha sonra doğa ana tüm bu olanlara daha fazla dayanamayıp kendisiyle beraber tüm evi, yani dünyayı kültürü her şeyi yok ediyor. Burada doğa ananın dehşet gücü vurgulanıyor. Tanrının deneyi son buluyor ve de orada tam anlamıyla kıyamet gerçekleşmiş oluyor.

Açıkçası benim için en önemli olan ve en beğendiğim şeylerden biri ise filmin ikinci kısmında Dante'nin İlahi Komedya'sına gönderme yaparak oluşturduğu kaos ortamı idi.

Hayran kaldım diyebilirim. Aslına bakarsanız film için söylenebilecek en doğru şey yaratma gücü olanların kendini tanrı sanması ve kendisine tapınan kişilerin gün geçtikçe kendisini yok etmesine rağmen onun bağışlamaya devam etmesi. Tıpkı O (He) gibi. ki filmde görüldüğü üzere kendisine tapınanlar oğlunu öldürdü fakat tanrı buna rağmen bağışlamaya devam etti. Düşününce aslında incilden pekte bir farkı yok gibi.

Umarım keyif alarak ve de bu yazıdan bir şeyler kazanarak okumuşsunuzdur.

HÜSEYİN KARACA

BAHÇE SALINCAĞI

(Bir yaz gecesi. İki kişi; bahçe salıncağında yan yana oturmuşlardır. Gecenin derin sessizliği onları derin bir muhabbete uğurlayacaktır.)

-Kadın şairlerin sayısının az olduğu söylenir. Nazım âşık olmuş duygu dolu şiir yazmış, Zübeyde âşık olmuş umut dolu çocuk doğurmuş. Milyonlar âşık olmuş Nazım şiirlerine koşmuş, (milyonlar) umutsuzluğa kapılmış Mustafa yardımlarına yetişmiş. Adam edebiyata yön vermiş kadın hayata. Velhasıl âşık gençlere ihtiyacımız var.

-Bu sözleri söyleyen bir kadın.

-Evet.

-Âşık mısınız?

-Evet.

-Mustafa'nız var mı?

-Yok. Ben âşık olup Nazım şiirlerine koşan bir kadıyım.

-Peki ya aşk nedir bilmezse gençler?

-İşte bu bir felakettir. Çünkü bizler ruhumuzu doyuracak sanata ve yarınımızı güvenebileceğimiz bir geleceğe muhtacız. Âşık olsunlar, olsunlar ki aptalca hareket edebilsinler. Sonuçta her güzel şey mantığın çocuğu değildir.

-Farklı düşünüyorsunuz.

-Size farklı olduğumu söylemiştim. Alın, sizin için imzalı bir şiir kitabım.

-Teşekkür ederim. Sanki yoklarmış gibi konuşmuştunuz ama işte siz de o kadın şairlerden biriymişsiniz.

-Çoğu insan çölde bir avuç kumun değerini bilmez. Ama farkında değildir ki elindeki kumu rüzgâra teslim ettiğinde uçup giden o kum tanelerini yeniden bulup da tekrar avucunda hissedemez.

(Sözlerini tamamladığında oluşan sessizlik, içinde anlaşılmış olabileceği umudu ve korkusunu uyandırdı. Buruk gülümsemesinin ön ayak olduğu birkaç ışıltının gözünde belirmesiyle onu geride bırakıp uzaklaştı.)

SENA TOPTAN

**“EN KAYITSIZ İNSANLARIN BİLE
İÇİNDE HASSAS NOKTALAR
VARDIR. YAŞAMLA DA ÖLÜMLE
DE DALGA GEÇEN, TAMAMEN
KAYBOLMUŞ RUHLARIN BİLE
DALGA GEÇEMEYECEĞİ ŞEYLER
VARDIR.”**

EDGAR ALLAN POE

Aslında bu adam bilinç ve bilinçaltının karşılaşma noktasında monolog halindedir ve kuzgun bu durumda sadece bir köprü durumundadır. Poe, şiiri yazma aşamasını anlatırken; öncelikle şiire hakim edanın hüznün olması gerektiğine karar verdiğini, sonra kıtalardan oluşması gerektiğine ve bu durumda bir nakaratın belirlenmesi gerektiğine, bu nakaratın da "nevermore" sözcüğü olmasına karar verdiğini söylemiştir. Edgar Allan Poe Kuzgun'u neden yazdı? Edgar Allan Poe, "Kuzgun"u hayatının zor bir döneminde yazdı. Karısı Virginia tüberküloz hastasıydı, Poe tanınmayan bir yazar olarak para kazanmak için mücadele ediyordu. 1845'te yazılan bu şiirin birkaç dizesine değinelim:

“Ayrılık sözümler olsun bu,” diye bağırdım
fırlayarak “Kuş ya da şeytan,” “Geri git fırtınaya ve
Gece'nin Plutonian
Kıyısına.

Brakma kara tüylerini bir nişanı gibi o yalanın
Ruhunun söylediği;

Yalnızlığımı bozma, bırak kapımın üstündeki
Büstü.

Çek gaganı yüreğimden ve kapımdan çekip
Git”

Kuzgun dedi ki “birdahaasla”

Ve kuzgun asla kıpırdamadan hâlâ oturuyor,
oturuyor hâlâ Sessiz Pallas büstünün üzerinde tam
kapımın yukarısında; Ve gözleri düş kuran bir
şeytanın gözleri
Gibi,

Ve üstünden akan lamba ışığı zemine düşürüyor
Gölgesini;

Ve ruhum zeminde dalgalanan bu gölgeden
Bir daha asla alamayacak kendisini.

Gotik Edebiyatın Öncüsü: Edgar Allan Poe

Edgar Allan Poe Amerikalı şair, yazar, editör ve edebiyat eleştirmeni. Öncü şair Edgar Allan Poe hakkında aydınlatıcı beş gerçek ise; henüz üç yaşında yetim kaldı. En ünlü şiiri Kuzgun ve anında başarı gördü. 13 yaşındaki kuzeniyle evlendi. Ölümünün nedeni hala bilinmiyor. İlk profesyonel Amerikalı yazar olarak bilinir. Edgar Allan Poe öğrenciliği sırasında tanıştığı alkol ve kumar, yaşamını altüst etti. Kendisinden daha ünlü olan eşinin gölgesinde kaldı. Poe'nun amacı şiir ve kısa öykü yazarı olmaktı. Poe en çok şiirleri ve kısa öyküleri, özellikle de gizem ve ürkütücü öyküleri ile tanınır.

Peki en ünlü olan eseri? Buna 'Kuzgun' diyebiliriz. Konuşabilen bir kuzgunun perişan hâldeki bir aşığı gizemli biçimde ziyaret edişi ve adamın deliliğe doğru yavaş yavaş ilerleyişi. Bilinç ve bilinçaltı arasındaki bağı temsil ediyor. Biraz daha detaya inmek gerekirse; bir geceyarısı vakti kuzgun bir adamın kapısını çalar. Adam uykudadır (ki Poe'nun eserlerinin çoğunun rüya aleminde geçtiğini de söyleyebiliriz). Ölen sevgilisi Lenore'un yasını tutan bu adam kuzgunun ona ölüler dünyasından haber getirdiğini düşünür ve ona sorular sorar. Kuzgun bu sorulara hep aynı sözcük ile cevap verir: “Nevermore”.

Edgar Allan Poe'nun en ünlü edebi eseri olan 'Morgue Sokağı Cinayetleri' ilk dedektiflik öyküsü olarak tarihe geçmiştir. Poe'nun zeki dedektif karakteri sonraki birçok karakter için örnek olmuştur. Poe öykü hakkında, "öykünün teması, bir cinayeti ortaya çıkarma konusundaki hüner" diyor. Poe aynı zamanda sözlü iletişimin de önemini vurguluyor. Eserdeki karakterlerden biri olan denizci sanki ölüyormuş gibi davrandığı bir bölüm: "Denizcinin yüzü boğuluyormuşçasına kıpkırmızı kesilmişti... bir an sonra tekrar sandalyesine çöktü. Zangır zangır titriyordu. Yüzü sanki ölümün ta kendisiydi." Peki Poe'yu bu kadar eşsiz kılan ve eserlerinin bu kadar popüler olmasının sebebi ne? Poe'nun gençliğinde karşılaştığı trajediler ve mücadeleler, Romantik edebiyatın etkisiyle birleşince, Poe'ya özgü bir Gotik yazı tarzı ortaya çıktı. Hastalıklı imgeleri ve ahenkli metinleri okuyuculara, zamanının diğer tüm Amerikalı yazarlarından farklı bir şekilde hitap ediyordu. Eserleri, Gotik edebiyatın mükemmel örnekleridir. Ölümü, çaresizliği, gerilimi ve romantizmin nüanslarını keşfederken bir korku duygusu uyandırıyorlar. Canlı ortamlarda imge ve gerilim kullanarak okuyucuların ilgisini çekti. Eserlerinin çoğunda birkaç tema öne çıktı. Ana temalarının birçoğu Romantizm'in etkisini yansıtsa da, Poe'nun kendisinin deneyimlediği olayları ve duyguları da yansıtıyorlar. Eserlerinin çoğunda hüznün genellikle ölümün hemen ardından gelir. Sevdiği birini kaybetmenin verdiği acıyı ve ölümleri yaşayanlara geri döndürmenin özlemini betimlemesi, canlı sözcükler, nüanslar ve ahengin özlü uygulamasıyla zenginleştirildi.

Yazılarında güzelliğin hem yası tutuldu hem de yüceltildi. Olumsuz olsalar bile duyguların dürüstçe ifade edilmesinde belirli bir güzellik olduğuna inanıyordu. Edebi eserleri yargılamak için standartlar belirlemeyi öneren ilk kişilerden biriydi ve Platon ve Aristoteles'ten Milton ve Coleridge'e kadar uzanan yazarları inceleyerek neyin iyi edebiyat oluşturduğuna dair kendi vizyonunu yarattı. Edgar Allan Poe neden bu kadar karanlıktı? Poe'nun hayatı çok iç karartıcıydı, bu da onun karanlık hikayelerine ilham vermesine yardımcı oldu. Doğduğunda anne babasından ve kardeşlerinden ayrıldı ve ailesinin geri kalanının onun etrafında ölmesini izlemeye devam etti. Hayatındaki bu karanlık olaylar, ünlü olduğu benzersiz ve tüyler ürpertici yazı stilini harekete geçirdi. Bugün Poe, dünya edebiyatında önemli bir figür haline gelen ilk Amerikalı yazarlardan biri olarak hatırlanıyor. Edgar Allan Poe hakkında büyüleyici beş gerçek ile devam edelim: "Kısa öykü" terimini ilk kullanan oydu. Poe öldükten sonra bile yazmaya devam etti. (En azından, 1863 tarihli İç Yaşamdan Şiirler adlı kitabı, Doten'in Edgar Allan Poe'nun hayaletinden aldığı iddia ettiği şiirleri içeren psişik medyum Lizzie Doten'in oldukça tuhaf iddiasına inanıyorsanız.) Amerikan futbol takımı Baltimore Kuzgunları, Edgar Allan Poe'nun klasik şiiri 'Kuzgun' onuruna seçildi. Poe genellikle omzunda Siyam kedisi ile yazardı. Poe, zillerin çalmasıyla çıkan sesi tanımlamak için "tintinnabulation" kelimesini türetti. Peki ya bu muazzam şairin ölümü? Edgar Allan Poe'nun 7 Ekim 1849'daki ölümü gizemini korumaktadır. Ölümü öncesindeki koşullar belirsiz olduğu gibi, ölüm sebebi de tartışmalıdır. 40 yaşındaydı. Poe bu duruma nasıl geldiğini asla açıklayamadı. Edgar Allan Poe'nun son 5 sözü neydi?

Poe'nun ölüm sebebine ilişkin teoriler arasında intihar, cinayet, kolera, hipoglisemi, kuduz, frengi, grip ve Poe'nun defalarca oy vermeye zorlanması sonucunda bir seçim hilesinin kurbanı olmuş olması vardı. Alkolün etkisine ilişkin bir kanıt bulunduğu epey tartışmalıdır. Cenaze töreninde okunan bir şiir ise:

Fate that once denied him,
And envy that once decried him,
And malice that belied him,
Now cenotaph his fame.

(Bir zamanlar onu reddeden kader,
Ve bir zamanlar onu kınayan kıskançlık,

Ve ona inanan kötülük,
Şimdi ününü anıtlattırın.)

Edgar Allan Poe'nun son 5 sözü neydi? Poe'nun 7 Ekim 1849'da ölmeden önce son sözlerinin "Tanrım, zavallı ruhuma yardım et" olduğunu biliniyor. 7 Ekim sabahı erken saatlerde son sözlerini söyleyerek öldü.

Edgar Allan Poe'yu hiç tanımamış olan ama gazetelerde ve incelemelerde onun hakkında çok şey okuyan ve kendi eziyetli hayatından pek de farklı olmayan bu zor ve ıstıraplı hayattan derinden etkilen Fransız şair Charles Baudelaire Poe hakkında şu sözleri söyledi: "Özdeksel şeylere tutkun, ağgözlü bir dünyanın ortasında Poe kurtuluşu düşlerde buldu. Amerika'nın havasının kendisini boğmasına karşın Eureka'nın başlangıcına şunu yazdı: ... O kendi varlığıyla, başlı başına bir protestoydu ve protestosunu kendine özgü yollarla ilan etti." Charles Baudelaire'in "Çağımızın en güçlü yazarı..." dediği Poe, yazdığı özgün metinlerle birçok yazarı derinden etkiledi. Gerçekten de, ondan başka hiç kimse yaşamın ve doğanın istisnalarını daha büyümlü anlatamadı.

SENA NUR ERDOĞAN

ÇİKOLATA FABRİKASI

Geçen gün anneannem birdenbire ortadan kayboldu. O gün annemin başını ilk defa örtülü gördüm. Kenarları boyama kitabımdaki gibi yuvarlak şekilleri olan beyaz bir baş örtüsüydü. Biraz daha yaklaşıncaya anneannemin başörtüsü olduğunu anladım. Annem anneannemin baş örtüsünü takmış. Bir anda tepemin taşı attı hep büyüklerin atacak değil ya. O kıyamadığım anneme baş örtüsü için bağırdım; “O başörtüsü çıkar onu!” Annem bana baktı sesini bile çıkarmadı, ağlamaya başladı. Açıkçası bu beklemediğim bir şeydi. Onu üzdüğüm için çok üzülüm. Gözlerinden saçılan incileri bir mendil yardımı ile toplamaya çalıştım; ama yapamadım. Dizili olan bir kolye koptuğu zaman etrafa dağılır da toplayamazsın ya annem de öyleydi işte. En iyisi bir müddet ortalarda görünmemektir. Hem de bu esnada anneannemi aramaya başladım.

Ben anneannemi aramak için çaba gösterirken diğerleri ağlıyordu. Biri de kalkıp şu kadına bakayım demiyordu. Evde bakmadığım yer kalmadı tam anneme sormaya gidecekken babam geldi, beraberinde kocaman çirkin bir kutu getirdi. Kutunun içine bakmak istedim ama izin vermediler. Ben de ısrar etmedim. Zaten kutunun içinde ne olduğunu biliyordum. Kocaman, rengarenk, çeşit çeşit çikolatalar vardı. Ben çikolatayı çok severim çok yediğim için kutudaki çikolataları görmemi istemediler. Çünkü annem dişlerimin çürümesini ve benim çirkin bir görüntüye sahip olmamı istemezdi. Hem ben büyüyünce çikolata fabrikam olacaktı. Şekilli her renkten çikolatalar üretecektim. Çikolata fabrikası olan birinin dişleri bembeyaz olmalıydı. Çikolataları da özel bir kutuya koyacaktım. Babamın getirdiği kocaman, çirkin, dikdörtgen ve tahta kutu gibi olmayacaktı. Böyle bir kutuyu gören o çikolatayı alır mıydı, ben bile beğenmediğime göre başkası nasıl beğenecekti?

Lafa daldım anneannemi unuttum. Her şeyi bir kenara bırakıp anneannemi aramaya gidecektim. Üzerimi değiştirdim. Kot pantolonumu, lacivert kareli gömleğimi ve çoraplarımı giydim. Gömleğimi pantolonumun içine koydum kahverengi kemerimi taktım. Kıvrık saçlarımı taradım babamın parfümünden sıktım. Üzerime de montumu giydim, kahverengi ayakkabılarımı giyerken bir de ne göreyim. Beş on kişi benim çikolata kutumu yüklenmiş gidiyor. Hemen giydim ayakkabımı başladım peşlerinden gitmeye bir süre yürüdüler. Sonra beyaz taşların olduğu bir yere gittiler, herkes ağlıyor. Ben bilseydim çikolatayı bu kadar sevdiğini onlarla çikolatalarımı paylaşırdım. İki tane amca çukur kazmaya başladı. Onlar yorulunca amcalar değişti sonra bir daha bir daha...

Sanırım çikolata kutusuna ulaşacaklardı. O kadar uğraştan sonra ulaştıklarını zannettiğim bir anda çikolata kutumu içine koydular. Üstünü de örttüler. Hay Allah'ım sanki sözlerini dinlemiyorum. Kızdım hepsine eve geri döndüm, ağlayarak. Elimi başımın arasına aldım. Saçımın bir buklesi gözümün önüne düştü. “Ben seni kestirirdim ama annem işte. Neymiş böylesi yakıştırmış bana. Daha yakışıklı oluyormuşum. Yakışıklı olsam ne olur ki. Anneannem kayıp, çikolatamı uzaklara götürüp sakladınız. O kadar çok derdim var ki. Al işte tuvaletimde geldi, kim götürecektim şimdi birinin beni klozete oturtması lazım. Taburenin üstünde zıplayıp kırmasaydım iyiydi. Kimi bulacağım aman bıktım ya. En sonunda klozetin oraya asansör yaptıracağım olmuyor böyle.”

Annemler eve geri geldi, ağlıyorlar. Ağlayın, oh olsun, ben mi dedim çikolataları saklayın diye. Anneannemi de arayamadım sizin yüzünüzden yoruldum, yatıp dinleneceğim. Belki ondan sonra dışarı çıkıp anneanneme bakarım.

Uyandım, o kadar yorulmuşum ki, içeriden sesler geliyor anlamıyorum ne söylediklerini yabancı geliyor.

Anneme bakıyorum, beni çağırıyor. Gidiyorum yanına gözüm düşen buklemi geriye atarak. Annem sana bir şey söyleyeceğim diyor ve başlıyor “Oğlum biliyorum anneanneni arıyorsun ama anneannen artık evimize gelmeyecek.”

Gerisini dinlemiyorum bile odama koşuyorum. Beni bırakıp gitmiş, başka bir yere taşınmış, of anneanne! Ne olacak şimdi, niye taşından ki sen başka bir eve? Ben şimdi kiminle yaramazlık yapacağım, kiminle çikolata kavanozundan çikolata aşırıp gizli gizli yiyeceğim yahut komşunun ziline basıp kaçtığımda şuraya saklan diye kim söyleyecek bana? Ağlıyorum, küsüm artık herkese kesin kızdırdılar anneannemi öyle gitti. Ben de bundan sonra odamdan çıkmıyorum o zaman hadi bakalım. Birkaç gün sonra yanıma babam geldi; “Hadi hazırlan seni anneannene götürüceğim.” dedi. Giyinmeye başladım anneannemin sevdiği gibi küçük adam olmalıyım. Çünkü ben çağırırsam gelir bana kıyamaz biliyorum. Siyah pantolonumu beyaz gömleğimi giyip kırmızı kravatımı takıyorum. Tabi ki de saçlarımı tarayıp babamın parfümünden sıkmayı ihmal etmiyorum.

Babamın elinden tutuyorum. Çiçek alıyoruz yolda kırmızı güller alıyoruz. Ben bir de anneannemin en sevdiği fındıklı çikolatadan da alıyorum. Babam beni çikolatalarımın gömüldüğü yere götürüyor. Anneannenin evi artık burası diyor. Şaşıyorum, inanamıyorum ona.

Ah anneanne yıllardır nasıl da sakladın benden çikolata fabrikasını...

İLKCAN GÜRİZ PAK

SİNEMANIN UNUTULAN İSMİ

Alice Guy-Blaché

Lumière kardeşlerin 1895 yılında sinemayı icat etmesiyle beraber birçok kişi bu yeni türden etkilendi, onunla ilgilenmeye başladı ve yeni türler ortaya çıkartarak isimlerini sinema tarihin tozlu sayfalarına yazdırarak sinemanın öncüleri oldular. Ne yazık ki bazı isimleri tarihin tozlu sayfalarına göremiyoruz. Bu isimlerden birisi de tarihin ilk kadın yönetmeni ve yapımcısı Fransız yönetmen Alice GuyBlaché'dir. Sinema tarihinin bilinen ilk kadın yönetmeni ve yapımcısı olan Alice Guy-Blaché, 1 Temmuz 1873 yılında Paris'de dünyaya geldi. Parisli bir ailenin en küçük kızı olan Alice, küçük yaşta babasını kaybeder. Annesine destek olmak için genç yaşında çalışmaya başlayan Alice, Fransız sinemasının önemli isimlerinden biri olan ve dünyanın ilk ve en eski film stüdyosu Gaumont'un kurucusu olan Léon Gaumont'un yanında sekreter olarak çalışmaya başlar.

Hem kamera üretimi hem de film yapımcılığı yapan Léon Gaumont, işini aksatmaması şartıyla Alice'in kamerayı kullanmasına izin verir. 1896 yılında bir Fransız masalından esinlenerek La Fée aux Choux (Lahana Perisi) filmi çekti. Film, lahanaların içerisinde yeni doğan bebekleri çıkartan bir periyi anlatır.

Bu film sinema tarihinin ilk kurmaca filmi olsa da birçok sinema tarihi kitaplarında tarihin ilk kurmaca filmi olarak ünlü Fransız yönetmen ve illüzyonist Georges Méliès tarafından çekilen ve Jules Verne'ün kitabıyla aynı adı taşıyan La Voyage Dans La Lune (Aya Seyahat) filmi lanse edilir. La Fée aux Choux filmi çok kısa süre büyük bir başarı yakaladı ve Gaumont firmasının satışları yükseldi. Bu başarısından dolayı Léon Gaumont tarafından yeni kurulan prodüksiyon şirketinin başına getirilir. 1897-1906 yılları arasında Gaumont şirketinde prodüktörlük yapan Alice, bu dönemde 100'den fazla film çekmiştir.

1906 yılında aynı şirkette kameraman olarak çalışan ve iş arkadaşı olan Herbert Blaché ile evlendi ve beraber Amerika'ya taşındılar. 1910 yılında Amerika'da kendi film şirketleri olan Solax'ı kurdular. Be Natural(Doğal Ol) sloganıyla tanınan şirkette Alice,100'den fazla film yaptı ve bu filmlerin yarısını kendi yönetti. Döneminin en başarılı bağımsız film şirketi oldu ve başarılı bir çok film yapmalarına rağmen şirket krizler nedeniyle 1913'de iflas etti. İşlerinin kötüye gitmesiyle beraber Alice'in sağlığı ve evliliği de kötüye gitmeye başlar. 1918 yılında Alice ve Herbert Blaché çifti ayrılırlar. Alice çocuklarıyla beraber Fransa'ya geri döner. Fransa'da sinema sektöründe iş arar fakat kendisine bir türlü iş bulamaz. Bu dönemde çocuk hikayeleri yazar. 1953 yılında Fransa Hükümeti tarafından kendisine Legion d'honneur (Onur nişanı) verilir. 1964 yılında eski filmlerinin kayıtlarını bulma ümidiyle kızlarından birinin yanına, Amerika'ya taşınır fakat umduğunu bulamaz. Filmlerinin çoğu kaybolmuş veya çöpe atılmıştır. Film endüstrisinin yalnız yönetmenin ölümü de başarısı gibi sessiz olur. 24 Mart 1968'de ABD, New Jersey'de bir huzur evinde hayata gözlerini yumar. Ölümü ve kendisi hakkında tek bir gazete de bile haberi yapılmaz. Çektiği birçok film başka biri tarafından çekilmiş gibi gösterilir. Tarih kitaplarından adı silinen ve dipnot olarak tek bir cümle ile hakkında bilgi verilen Alice Guy-Blaché, bugün sinema endüstrisinde bir çok kadına ilham ve öncü olmuştur...

Arkeseras

► SELVANUR YİĞİT

Yürüdüğüm patikayı puslu havadan zar zor seçebiliyordum. Ne kadar zamandır yürüdüğümü hatırlamıyordum. Daha doğrusu, bunu dert etmek için şu ankinden daha az endişeli olmam gerektiğini düşünüyordum. Ne var ki, ayaklarımdaki acı, bu siyah ve katrana boyanmış toprak yolları geçerken hissettiği sancılı anıları bağırarak üzereydi. Gri bulutları yaran görkemli kaleyi gördüğümde kafamdaki bütün düşünceler bir anlığına büyük ve karanlık bir boşluğa düştü. Öncesi, ya da sonrası yoktu bu yolun. Nasıl ve neden geldiğimi bilmememin yanı sıra, neden bu kaleye geldiğimi de bilmiyordum. Fakat, sanırım ben başkasıyım. Bedenimin kontrolünü kaybetmişim. Zihnim, dışarıyı gözleyen, ne olup bittiğini anlamamı sağlayan bir çift göz gibiydi. Kaleye girdim. Yan yana zemine serilmiş yataklar, kılıçlar, ahırda uyuyan atlar, insanlar.. Beni karşılayan bu manzara dışında hatırladığım net bir şey yoktu. O gece orada uyudum mu? Yoksa zaten uyuyor muydum?

Ne zaman uyandığımı hatırlamıyordum. Sadece kaleden ve bazen aşağısından olan biteni izlediğim ve sadece sustuğum o büyük savaşın anıları vardı zihnimde. Güneşin ve karanlığın savaşı.

Uzun, bembeyaz giyinmiş, güneş ışığının bile onların altın saçlarındaki nurdan akarak döküldüğü yüzlerce insandan oluşan bir ordu, yüzlerinde meleği andıran bir ışıltıyla kaleye doğru yürüyorlardı. Her birinin elinde, kömür siyahına boyanmış birer tane "Katran Oku" vardı. Önlerinde kararlılıkla yürüyen Altın Saçlı Büyücü, elleriyle spesifik birkaç hareket yapıyordu. Ordusuna büyüyle güç veriyordu. Kalenin önüne geldiklerinde durdular. Büyücü, kalenin zirvesinde ihtişamıyla duran Şövalyeye baktı. Başında öylesine büyük ve muhteşem bir taç taşıyordu ki, tacın üzerinde bulunan onlarca renk elmas, güneşin ışıklarını yansıtır gözleri kör edici güzellikte bir renk cümbüşü oluşturuyordu. Şövalyenin sağ elinde tuttuğu kılıç, Katran Oklarının tehdidine karşı tek kurtuluş umudu gibi duruyordu. Zira kalenin arkasındaki yegane ordu, ellerindeki kılıçları bile zar zor tutabilen, savaşmayı bilmeyen zavallı köylülerden başkaları değildi. Bu savaşı kazanacak olan taraf az çok belliydi.

Fakat sonra, renklerin ve ırkların arkasındaki bilinmez gerçek bütün önyargımı yıkmak için faaliyete geçti. Beyaz giyinen altın saçlı ordunun yanındaydım. Büyücü tam savaşı başlatacak olan hamleyi yapmak üzere harekete geçmek üzereyken, Şövalyenin ağzından çıkan birkaç büyü söz, savaşın bütün gidişatını değiştirdi. Şaşkınlıkla bakan gözlerimi şövalyeden alıp orduya çevirdiğimde, her birinin bağırarak aynı şarkıyı, kusursuz ve senkronize bir şekilde söylediklerini işittim. Şarkının dilini anlamıştım sadece. Latinceydi. Şarkı söylerken aynı zamanda ellerinde bulunan Katran Okunu göz hizalarına kadar kaldırdılar. Okun ucunu gözlerine doğru çevirdiler. Sonra da kendi elleriyle, kendi gözlerini oklarla kör ettiler..

Defalarca. Bunu bilinçli yapmadıkları belliydi. Şövalyenin büyü sözleri bütün ordunun kendi kendilerini öldürmesine neden olmuştu. Ordudakiler teker teker yere yığılmaya başladı. Ölen son Altın Saçlı'nın sesi de büyü şarkıyı terk ettiğinde, etraf karanlığa ve sessizliğe büründü. Güneş, Şövalyenin ağzından dökülen kara büyü'nün yarattığı puslu bulutların arasında yok olmuştu. Altın Saçlı Büyücü güçsüz bir halde dizlerinin üzerine çöktü, ordusunu kaybetmenin üzüntüsüyle gözlerinde korkutucu bir intikam ifadesi belirdi.

Bataklıktaydım. Aniden değişen ortamı algılayamıyordum. Etrafıma baktım. Kaleden bir iz bile yoktu. Ölü ordu bataklığa bulanmıştı. Kimsenin beni fark edemeyeceği bir yerde Şövalye ve Büyücünün son savaşını izlemeye başladım. İki de gövdelerinin yarısına kadar bataklığa batmış bir halde, hâlâ birbirlerine galip gelme çabası içerisindeydiler. Aniden arkalarında küçük, sarı saçlı bir kız çocuğu belirdi. Yüzünü belli belirsiz seçebiliyordum. Ağlıyordu. Şövalye ile Büyücünün savaşmalarını istemediğini söyleyip duruyordu - ki bunun nedenini daha sonra anlayacaktım...

Tüm bunlar olurken, Şövalye Büyücünün kalbine kılıcı saplamıştı bile. Büyücü sağ eliyle Şövalyenin omzuna dokundu ve son gücüyle büyü birkaç söz söyledi ve kendini bataklığın derinliklerine bıraktı. Tam o sırada, küçük kızın gözlerine karanlık inmeye başladı. Vücudu saplandığı bataklıktan göğe doğru yükseldi. Gözlerindeki karanlık vücudunu da ele geçiriyordu. Simsiyah olmuş bedeninden iki tane kanat çıktı.

Bu kanatlar tüysüz ve kemikliydi. Kanatların ucu öylesine sivriydi ki, ona bakarken gözlerime anlamsız bir acı yerleşti. Başındaki katran kaplı tacı da oluşumunu tamamladığında bataklıktaki ölümlere doğru baktı.

Ardından Şövalyeye ve Büyücüye doğru dönerek sağ elini kaldırdı, onları göğe yükseltti ve boğazlarını kesti. Duyduğum son şey, küçük kızın, dehşet verici sesiydi. - Arkeseras'ın doğumuna sebep olan herkesin ölümünü tadacağım.

Çeviri Üzerine...

DOÇ. DR. SERHAN DINDAR

Çeviri bir etkinlik olarak varlığını yüzyıllardır devam ettirmektedir. Geçmişten günümüze uygulama olarak birçok alanda da karşımıza çıkmakta ve yapılmaktadır. Peki çeviri denen şey nasıl ortaya çıkmıştır, (önemi) nedir ve bilimsel olarak nasıl ele alınmaktadır? Çevirinin bir eylem olarak ortaya çıkışı çok eskilere, dillerin doğuşuna dayanmaktadır. Binlerce yıl önce, Mezopotamya'da Sümerliler Tanrı'ya ulaşmak için bir kule inşa etmeye başlamışlardır. Amaçları, göğe uzanan dev bir kule yapıp ona tırmanarak inandıkları Tanrı'ya ulaşip onu görmektir. Daha yapım aşamasındayken Tanrı kuleyi yıkar, çünkü insanların ona ulaşmak istemeleri Tanrı'yı kızdırmıştır. Kuleyi yıkan Tanrı, Sümerlilerin konuştukları dili karıştırarak onları cezalandırır. Dilleri karışan insanlar birbirlerini anlayamamaya başlarlar ve yıkılan kuleyi tamamlamadan farklı bölgelere dağılırlar. Bu şekilde de zaman içerisinde farklı diller ortaya çıkmaya başlar.

İnsanların farklı diller konuşmaları aralarındaki iletişimi koparmıştır. Kopan iletişiminin yeniden sağlanması gereksiniminden de çeviri eylemi ortaya çıkmıştır. Diğer bir deyişle, çeviri eyleminin ortaya çıkmasının nedeni iletişimsizliktir. İletişimi sağlayamayan insanlar farklı diller öğrenmeye başlamışlardır ve bu dilleri öğrendikçe de anlaşabilmek için diğer dillere aktarım yapmışlardır. Tarih boyunca, dillerin gelişimi ile birlikte çeviri eylemi de gelişmiş ve sıklaşmıştır. Özellikle de Antik Yunan ve Roma dönemlerinde çeviri bir uygulama olarak gerek sözlü gerekse yazılı biçimde sıkça yapılan bir aktivite haline almıştır. Daha sonraki yüzyıllarda da özellikle de uygulama olarak yoğun bir şekilde varlığını sürdürmüştür.

Her ne kadar çeviri eylemi varlığını bir uygulama olarak sürdürmeye devam etse de özellikle de 20. yüzyılda çeviri eylemi üzerine düşünölmeye ve kuramsal söylemler üretilmeye başlanmıştır. 20. yüzyıldan önce de çeviri üzerine kuramsal söylemler yapılmıştır fakat bu söylemler daha çok düşünce niteliğinde kalmış ve sadece ilerde ortaya çıkacak olan çeviri kuramlarına temel olmuştur. 20. yüzyıla gelindiğinde ise, tam anlamıyla çeviri, çeviri süreci ve çevirmen ile ilgili kuramlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu gelişmelerle birlikte çevirinin bilimi olan çeviribilim ilan edilmiştir. Çeviribilim, çeviri işini her açıdan ele alan bilimsel bir çalışma alanı olarak tanımlanmaktadır.

Peki çeviri nedir? Basit anlamda bir aktarım biçimi olarak tanımlayabileceğimiz çevirinin kendi içinde türleri bulunmaktadır. 1960'lı yıllarda Rus biçimcilerinden biri olan dilbilimci Roman Jakobson çeviriyi üç türe ayırmıştır: diliçi çeviri (fr. traduction intralinguale), dillerarası çeviri (fr. traduction interlinguale) ve göstergelerarası çeviri (fr. traduction intersémiotique).

Jakobson diliçi çeviriyi aynı gösterge sistemleri içinde yapılan çeviri olarak tanımlamıştır. Buna örnek olarak, Türkçe ifade edilen bir metni yine Türkçe olarak farklı biçim ve yapılarla veya sözcüklerle yeniden yazmayı veya söylemeyi gösterebiliriz. Kuramcı, dillerarası çeviriyi ise farklı dil sistemleri arasında yapılan aktarım olarak tanımlamıştır. Örneğin, İngilizceden Fransızcaya yapılan yazılı veya sözlü çeviri bir dillerarası çeviridir. Jakobson için, göstergelerarası çeviri ise farklı gösterge sistemleri arasında yapılan aktarımdır.

Bir romanın sinema filmine uyarlanması göstergelerarası çeviriye örnektir. Çünkü yazılı yani dil gösterge sistemi (roman), görsel bir gösterge sistemine (film) dönüşmektedir. Buna ek olarak, romanın tiyatro, müzikal, opera-bale gibi görsel gösterge sistemlerine aktarılmasını veya tam tersini de buna örnek olarak gösterebiliriz. Jakobson'un bu ayrım ve tanımlamaları, 1900'lü yılların başında, çağdaş dilbilimi kuran İsviçreli dilbilim kuramcısı Ferdinand de Saussure'den hareketle yaptığını söyleyebiliriz. Çünkü Saussure, dilin bir göstergeler sistemi olduğunu söyleyen ilk kişidir. Kuramcı, eğer dil bir göstergeler sistemi ise, dilin dışında kalan başka gösterge sistemlerinin de olduğunu altını çizmiştir. Temelini Saussure'den alan bu çeviri türlerinin üçü de günümüzde sıklıkla yapılmaktadır. Özellikle de en sık yapılan dillerarası çeviriyi ele almadan önce, çeviri sürecine dair ön plana çıkan temel kavramlardan bahsetmek gerekmektedir.

Çeviri bir aktarım süreci olduğu için öncelikle ortada bir hareket noktası olması gerekmektedir. İster yazılı ister sözlü olsun bu hareket noktası "kaynak metin" (fr. texte source- texte de départ-texte original) olarak tanımlanmaktadır. Başka bir deyişle, belirli bir dilde ve kültürde belirli bir amaçla yazılmış veya söylenmiş orijinal metin çeviri sürecinde kaynak metni temsil etmektedir. Çeviri sürecinin sonunda başka bir dilde ve başka bir kültür için bir üretim (ürün) olarak ortaya çıkan metin ise "erek metin" (fr. texte cible- texte d'arrivée-texte traduit) şeklinde adlandırılmaktadır. Erek metin, kaynak metne bağlı olarak ortaya çıkan başka bir dildeki çeviri metindir. Bu metin, erek kültür veya kitle için yeni bir metin özelliği gösterse de bağlı olduğu bir kaynak metin olduğu unutulmamalıdır. Öte yandan, süreci gerçekleştiren, yöneten ve uğraşan özne ise "çevirmen" (fr. traducteur (trice)- sujet traduisant) dir. Çevirmen çeviri eylemini gerçekleştiren ve süreci doğrudan yaşayan öznedir. Bu yüzden sürecin öznesi olan çevirmene büyük iş ve sorumluluk düşmektedir.

Çünkü çevirmen erek metnin erek kültürdeki durumunu ve konumunu belirleyen kişidir. Erek metnin erek kültürde bir bakıma tanıtımını yapan çevirmen sayesinde erek kitle başka bir dilde yazılmış kaynak metni kendi dilindeki erek metin olarak algılayıp değerlendirir. Bu yüzden çevirmen, iyi bir çeviri yaparak kaynak metni erek kültüre iyi bir şekilde yansıtmalıdır. Çevirmenin orijinal metnin çevirisini yaparak erek kültüre iyi bir şekilde aktarması dilsel etmenlerden çok dildışı etmenlerle ilgilidir. Çünkü çeviri işlemi sadece dilsel bir kod aktarımından ibaret değildir. Çeviride dil amaç değil araçtır. Bu yüzden çevirmenin kaynak ve erek dilleri iyi bilmesi tek başına iyi bir çeviri yapması için yeterli bir ölçüt değildir. Çevirmen, dilin yanı sıra kaynak ve erek kültür bilgisine de sahip olmalıdır. Başka bir deyişle, çevirmenin kültürel ve bilişsel birikimi (fr. *bagage cognitif et culturel*) önemlidir ve çeviren özne çeviri süreci boyunca da sürekli bu bilgi birikiminden faydalanmalıdır. Çünkü asıl önemli olan, anlam, metnin içeriği, söylemek istenen şey, kültürel normlar ve bağlamsal durumlardır. Bağlam, çevirisi yapılan varış dil ve kültürün (hatta kitlenin bile olabilir) durumu, yaşam standardı, vizyonu, dünya görüşü gibi dilsel etmenlerin dışında kalan ölçütlerdir. Bunun yanı sıra, her iki kültürdeki ideoloji, örf ve adetler, sosyal yaşam, eğitim, dini inanış, ekonomik durum, sosyal statü vb. birçok şeyin de doğrudan ya da dolaylı bir şekilde etkisi ve önemi vardır. Böylece çevirinin aynı zamanda kültürlerarası bir aktarım işi olduğunu söyleyebiliriz. Bu durumda, dillerarası çeviride amaç kaynak metni olabildiğince aynı veya yakın şekilde erek dil ve kültüre aktarmaktır. Metin türü ne olursa (yazılı, sözlü, yazımsal, teknik, özel alan vb.) çevirmen kaynak metnin içeriğini, anlamını, etkisini, söylemek istediğini işlevsel bir şekilde erek metin olarak erek kültürde sağlamalıdır.

Peki çevirmen bunu en sağlıklı şekilde nasıl yapabilir ya da çeviri sürecini olabildiğince iyi bir şekilde nasıl yönetebilir? Çeviri sürecinin sağlıklı ve sağlam bir şekilde işleyebilmesi için çevirmenin yapması ve dikkat etmesi gereken birkaç önemli unsur bulunmaktadır. Öncelikle çevirmenin sorması gereken sorular “neyi, kimi, neden, kim için, hangi dil ve kültüre çeviriyorum?” sorularıdır. Temel anlamda bir metni çevirmeye karar verdikten sonra çevirmen, ilk olarak seçilen kaynak metnin türüne ve yazarına bakmalıdır.

Çevirisi yapılacak metnin ve yazarın seçim nedeni ve özellikleri bu bağlamda önemlidir. Metin türü yazımsal, teknik veya özel bir alana ait bir metin ise erek kültürde de bu özelliğini korumalıdır. Bu yüzden çevirmen, kaynak metnin türünü bozmadan erek kültüre aktarmalıdır. Kaynak metin yazımsal bir metin ise çevirmenin edebiyat bilgisi, teknik bir metin ise metinde bahsedilen şey ile ilgili bilgisi veya özel alan metni ise o özel alana dair bilgisi önemlidir. Çevirmenin her şeyi bilmesi veya her konuya hâkim olması mümkün değildir. Fakat çevirmen, çeviri sürecine başlamadan önce söz konusu metnin türüne göre özel alan ve terminoloji çalışması yapabilir. Böylece ilgili konuda bilgi sahibi olabilir veya bilgisini genişletebilir. Kaynak metnin türü, çevirmenin süreçteki yaklaşımını da belirlemektedir. Metnin türüne göre çevirmen, kimi zaman kaynak odaklı (fr. *sourcière*) kimi zaman erek odaklı (fr. *ciblise*) bir çeviri yaklaşımı benimseyebilir.

Bu durum değişkenlik gösterebilir. Aynı metin içinde her iki yaklaşım ile de çeviri yapılabilir. Fakat olması gereken şey, kaynak metnin anlamına içeriğine ve söylemek istediği şeye sadık kalarak bu açıdan kaynak odaklı olmak, biçimsel ve dilsel açıdan ise erek dil şartlarını ön plana alarak erek odaklı olmaktır.

Diğer yandan, kaynak ve erek dil-kültürü iyi tanınması gereken çevirmenin okuyucu kitlesi olan erek kitleyi de iyi tanınması gerekmektedir. Erek kitle okuyucusunun yaş aralığı, cinsiyeti, eğitimi, sosyal statüsü, sosyo-ekonomik durumu vb. de çevirmenin göz önünde bulundurması gereken diğer unsurlardır. Tüm bu aşamalardan sonra çevirmen sağlıklı bir şekilde çeviri sürecine başlayabilir. Çeviri sürecinde ise çevirmenin ilk yapması gereken şey kaynak metni iyi bir şekilde kavrayıp çözümlenektir. Çeviri amaçlı metin çözümlenmesi dediğimiz bu çözümlenmede çevirmen, kaynak metni gerekirse defalarca okuyup iyice anlamalı ve söylenmek istenenleri kavramalıdır. Ancak bu şekilde metnin anlamını ve içeriğini bozmadan aktarabilir. Ayrıca çevirmen, kaynak metni dilsel açıdan da çözümlenmelidir. Kaynak metin özellikle de yazımsal bir metin ise yazarın biçimsel özelliklerini, seçtiği sözcük ve ifadeleri veya cümle yapılarını da göz önünde bulundurmalıdır. Bu aşamada sözlük kullanımı çok önemlidir. Kaynak metni çözümlenme, anlama, aktarma ve erek dilde eşdeğerlik (fr. *équivalence*) bulma sırasında çevirmen doğal bir şekilde sözlüklerden faydalanabilir. Bazı durumlarda sözcüklerin direkt sözlük karşılıkları yeterli olsa da çoğu zaman bu karşılıklar yetersiz kalabilmektedir. Çünkü sözcüğü sözcüğüne (fr. *mot à mot*) aktarım kaynak metindeki ifadelerin eşdeğerini erek dilde sağlama konusunda yetersiz kalabilir. Bu yüzden çevirmen, bir sözcüğün veya ifadenin sadece ilk anlamına değil bütün anlamlarına bakıp bağlama göre kullanım alanlarını bulmalıdır. Daha sonra da bulunan eşdeğer karşılıkların arasından en uygun seçimi yapmalıdır veya seçimlerini erek dil şartlarına uyarlamalıdır. Uygun eşdeğerlikler bulan çevirmen de erek dile uygun dilsel yapılarla yeniden ifade ederek aktarımı sağlıklı bir şekilde gerçekleştirebilir.

Sonuç olarak, genel anlamda baktığımızda, çeviri eyleminde amaç, kaynak metnin anlamını doğru ve uygun bir şekilde erek dil ve kültürde sağlayabilmektir. Kültürlerarası bir aktarım olan çeviri tamamen dinamik ve devingen bir sürece sahiptir. Her şeyden önemlisi de (dillerarası) çeviri, basit bir dil aktarımından öte, farklı dil ve kültürler arasında iletişimi sağlayan, kültürlerin birbirlerini tanıyarak birbirlerinden beslenip gelişmesine katkıda bulunan, dil ve kültürler arasında köprü kuran ve medeniyetin yolunu açan yapıcı bir olgudur.

DİL OLMADAN İLETİŞİM VE DÜNYA NASIL OLURDU ?

Dil geçmişten günümüze tüm insanlığın iletişim kurarken kullandığı temel ve en önemli ögedir.

Dil ve sözcükler olmadan bir iletişim düşünülemez. Aksi takdirde dil olmayan bir dünyada insanlık yok olup gitmez miydi ? Keşke bunun cevabını alabilmek için dilin henüz pekte popüler olmadığı yıllara gidebilsek değil mi ? Ama ne yazık ki bunu yapamıyoruz, eğer yapabiliyor olsaydık belki de tüm dünya ekstra vakitler harcamadan ve ekstra bilimsel çalışmalar gerçekleştirilmeden dilin önemini ve dünya alemindeki canlılar için ne ifade ettiğini anlayabilirdi. Çünkü geçmiş yıllarda dilin önemini kavrayabilmek şuan ki zamana kıyasla pekte kolay sayılmazdı, ne yazık ki teknolojik olarak var olan yetersizlik ,eski dönemlere ait olan bilinçsizlikle dolu yaklaşımlar ,bir hayat, bir kültür, bir insan için çokça durum ifade eden dil statüsünün öneminin anlaşılmasına müsaade etmemiştir.

Dil tüm hayatı, tüm evreni, üzüntüyü, mutluluğu ifade etmekteki püf noktadır. İlk insanlar dil kavramını bulurken aslında pekte bilinçli sayılmazdı. Belki de dış görünüşü çok güzel olan bir kuşu, belki de tehlikeli bir yılanın tıslamasını, belki de suyun sesini taklit ederken farkında olmadan en güzel iletişim yolunu keşfetmiş oldular. Kim bilebilir ? Hepimizin bildiği üzere geçmişte birçok uygarlık kuruldu ve hepsinin kendine has bir dil kültürü vardı.

Dillerin oluşumuna dair ise anlatılan çok garip bir mit vardır. İnsanlar Tanrı'ya ulaşmak için Babil kulesini inşaa ederler.

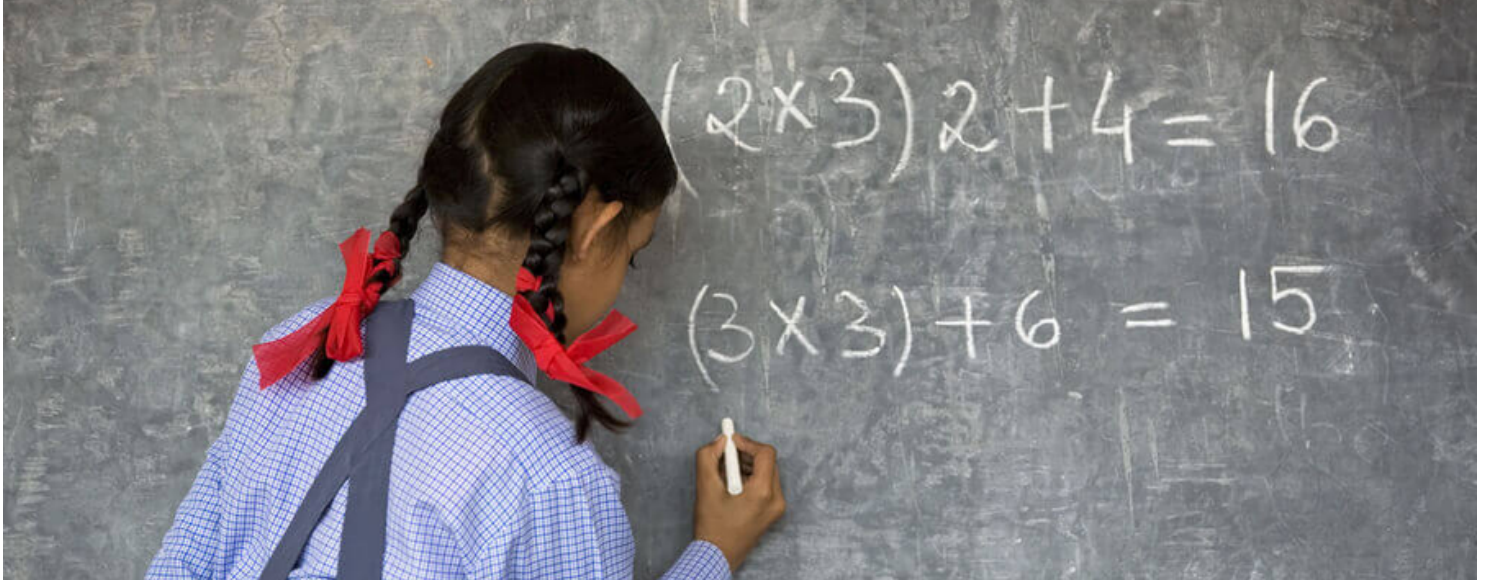
Bu kule Tanrı Marduk için ona ulaşmak adına inşaa edilmiştir. Mite göre tanrı kendisine ulaşmaya çalışan insanların kendini beğenmişliğine kızır ve o zamana kadar aynı dili konuşmakta olan insanların dillerini karıştırarak birbirlerini anlamalarını engeller. Ve böylece ortaya dillerin çeşitliliği çıkmıştır. Burada bile bir tanrının insanları dil konusunda cezalandırmasından dilin önemini ve yokluğunda ne gibi kaoslar ortaya çıkabileceğini az çok tahmin edebiliriz. Belki de dil hiç var olmasaydı bu bizim için büyük bir ceza olacaktı. İçerisinde bulunduğumuz evreni, dünyayı, gezegenleri anlamak için veya anladığımız hiçbir şeyi tam ifade edemeyecektik. Farkında olmadan çoktandır büyük bir hazineye sahibiz belki de...

Dili sadece sözlerin birleşerek cümleleri oluşturması olarak düşünmemeliyiz, işaret dili, beden dili gibi çeşitli dil yöntemleri insanları ve insanlığı anlamak için var olan diğer güzel alternatiflerden sadece birkaçıdır. Aynı şekilde matematiğin de evrensel bir dili vardır ve bu dil de sıkça kullanılır ve nice problemlerin ekstra bir yabancı dil öğrenmeden sadece evrensel matematik dili ile çözülmesine yardımcı olur. Dil her alanda çok önemli bir ihtiyaçtır. Bir annenin çocuğuna sevgisini belli ederken, bir şirkette önemli bir pozisyonda çalışan o kişinin sunum yaparken, hatta kavga ederken bile bizim bir parçamız olmaya devam ediyor ve dünya hayatı son bulana kadar parçamız olmaya devam edecek.

Dil sonsuz bir döngüdür, şuan ki dönemde bile dil yenilenmeye devam ediyor, her dil her gün farklı anlamlar kazanıyor, yeni kelimeleri bünyesine kabul ediyor. 1'den fazla dil bilen insanlar değerli görülüyor, çünkü bir dili anlamak kimine göre dünyayı anlamaktır kimine göre insanı anlamaktır, fakat ikisini ayrı olarak da anlayınca zaten evreni anlamaya eşit oluyor. Yani dil olmadan dünya pekte çekilebilir bir yer olmazdı, insanları anlamak bir nevi işkence haline gelebilirdi. Sadece bakışarak anlaşmayı hiçbir insan kabul etmezdi, duygular, mimikler her zaman gereklidir. İletişim biçimine gelecek olursak da zaten dünyada yeteri kadar anlaşma ortamı sağlanamadığı için sanırım dil olmadıktan dolayı da kimse iletişim kurup bunu güçlendirmek için çabalamazdı. Olmayan bir olgunun üzerine bir şeyler inşaa etmek mantıksızlığın doruklarını işaret eder. Fakat bir diğer önemli olan unsur ise şudur ki ; bir dilin o ülkeye, o milliyete kattığı her ne varsa bu korunmalıdır. O dile herhangi bir başka dilden kelimeler girmemeli, her dil en başta sahip olduğu saflığı ve düzeni korumalıdır. Keşke her dil kendi güzelliği ve saflığını koruyabilseydi. Bu durum bizim değerli dilimiz Türkçe için de geçerlidir. Şuan ki halinde çokça yabancı kelime barındırıyor ve pek hoş bir durum değil.

Yani aslında böyle çabuk bozulabilen, saflığını hızlı yitirebilen bir olgu olan dili sahiplenmeli ve ona sahip olduğumuz için kendimizi şanslı saymalıyız.

EĞİTİM, KİŞİNİN ZİHNİ, BEDENİ, DUYGUSAL, TOPLUMSAL YETENEKLERİNİN EN UYGUN ŞEKİLDE GELİŞTİRİLMESİ, ONA BİR TAKIM AMAÇLARA DÖNÜK YENİ YETENEKLER, DAVRANIŞLAR, BİLGİLER KAZANDIRILMASI YOLUNDAKİ ÇALIŞMALARIN TÜMÜDÜR.

Eğitim hayat boyu sürer ; planlı ya da tesadüfi olabilir. Kısaca eğitim, öğretimi de içine alan çok geniş bir terimdir.

Eğitim hakkı ise bireylerin öğrenme, öğretme, eğitim alma, kendini geliştirme gibi yetkilere hukuksal olarak sahip olması ve bu yetkilerden istediği gibi yararlanmasına denir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin (UDHR) 26. maddesi eğitim hakkını temel bir insan hakkı olarak tanımlıyor. Türkiye'nin de taraf devletler arasında yer aldığı bu sözleşme, cinsiyet de dahil olmak üzere hiçbir özellikten dolayı ayrımcılık yapılmaksızın çocukların ücretsiz ve eşit erişilebilir temel eğitimden yararlanma hakkını koruyor.

Değişik gereksinimlere sahip farklı koşullardaki kız çocuklarının başarıma özgürlüğüne sahip olmaları yalnızca akademik gelişimlerinin desteklenmesi ile değil aynı zamanda içinde buldukları ekosistemin güçlenmesiyle mümkün olabilir.

Kız çocuklarının bu alanlardaki gereksinimleri kısmi olarak bazı kurumsal tarafından karşılanıyor olsa dahi kız çocuklarının bütüncül gelişimlerinin desteklenmesi için eğitim süreçleri ve sonuçlarıyla ilgili tanımların kız çocuklarının tüm yapabilirliklerinin destekleyecek şekilde genişletilmesi gerekiyor.

DİLARA KORKMAZ

Uzun yıllar önce Afyonun bir köyünde Ayşe adlı bir kız doğmuş. Saçları siyah, gözleri kahverengiymiş. Ayşe çok masum bir çocukmuş, kimseyi üzmez ve herkese saygı duymuş.

Ayşe'nin hayatı bir öykünün ilk cümlesi gibiydi çünkü Ayşe anneannesiyle birlikte yaşıyordu ve aralarındaki bağ çok farklıydı. Anneanesi kısa boylu ve tombik yanaklı bir kadındı.

Ayşe anneannesiyle vakit geçirmeyi çok severdi ama onunla beraber en çok : Saat kaç olursa olsun birlikte dondurma yemeyi, birlikte kitap okumayı ve anlattığı gençlik hikayelerini dinlemeyi severdi. Hatta aralarında geçen konuşmalardan birisi şöyleydi : BabamAlmanya'dan döndüğünde bana bir hediye paketi getirmişti bende hemen paketi açtım.

Bana bir çift ayakkabı ve saat almıştı. Süslenip yeni ayakkabımı giyip saatimi taktıktan sonra mahallede hava atmaya çıktım , herkes bana bakıyordu. Tabii o zamanlar saatin ne olduğunu bile bilmiyorum..

Ayşe , anneannesiyle birlikte her sabah kahvaltı yapardı. Bir gün Ayşe rüyasında anneannesinin ona tüm gece masum bir şekilde güldüğünü gördü. O sabah herzamanki gibi Kahvaltı için alışveriş yapmaya gitti, eve dönüp hemen kahvaltıyı hazırladı.

- Anneanne kahvaltı hazır, uyandın mı ?
- ...

Sesinin gelmediğini fark eden Ayşe hemen odasına gitti ve anneannesinin yatağı bomboştu, düz bir şekilde çarşafı katlanmış, tertemiz duruyordu.

Anneanesi melek olmuştu. Ayşe o günü hiç unutmadı ama güzel anılara tutunarak hayatına devam etti. İlerleyen zamanlarda çocukları ve torunları olmuştu. Ayşe de tıpkı anneanesi gibi torunuyla beraber yaşadı.

HATİCE ŞAHBAZ

AMOUR ÉTAIT DANS UNE DES EXTRÉMITÉS DE JOUR

Un poignard dans mon cœur
J'ai erré
J'ai pensé à une apocalypse
Je rêverie.

Rues sombres
Moi maintenant privé
La solitude dans mes bras
Je impuissants et sans vous.

Feuilles jaunies
Appauvri en verre
Éteint à l'espoir
Sans moi et je n'étais pas le
destin

La séparation a été affamé
Regret a été consacrée
Fleur de la passion a disparu
Je Loveless et mal aimés.

Il a fallu des années
Routes intervint
Cet amour se termine en un
jour
J'étais malheureux et agité.

TARLA KUŞU

Sonsuzca bir kor gökte, ilk
sıcak canlılığı günün
Çakılıp kalmış tan yerine,
uyan topağın türküsünü
söylüyor

Sesine egemen çan, yolunda
özgür
Büyüleyici, büyüleyip
öldürürler onu.

Tahsin Saraç'ın Günümüz
Fransız Şiiri adlı kitabından
alıntıdır.

BEYZA ÖZCAN

Bu yazımı okuyorsanız,az çok da olsa benimle birlikte benzer bir duygu ve düşünceleri paylaştığınızı tahmin ediyorum.Aklımda tek bir şey ;Adı üniversite.Nedir üniversite?Üniversite yüksek düzeyde eğitim, öğretim, bilimsel araştırmaların yapıldığı öğretim kurumudur. Peki nasıl alışacağım buraya ve ne için buradayım ? Gibi bir sürü soru işareti ile uzun bir yola çıktık. Yolun sonu belki de tabiri caizse gül bahçeler! gibi güzel kokan ,hoş görünümlü bir yer olabilir.Bunu inşa etmekte bizim elimizdedir. Buraya mesleğimizi şekillendirmek için geldik .Burası son durak .Üniversite de ne öğrenirsek ,nasıl eğitilirse ve kendi gelişimimiz için ne kadar çalışkan ,sosyal olursak yolun sonu da o kadar güzel olacaktır.Hepimiz bir amaç uğruna yola çıktık .Amacımız bu okulu bitirmek ve o diplomayı zihnimiz dolu bir şekilde almak . Hz.Mevlanı'da dediği gibi "Mum olmak kolay değildir.Işık saçmak için önce yanmak gerek." Ailemizi ve sevdiklerimizi geride bıraktık.Konfor alanımızdan ayrıldık.Yeni bir şehirde tek başımıza yaşamayı,kendi paramızı idare etmeyi ,yeni insanlar tanımayı ve yeni şeyler deneyimlemeyi göze alıp geldik.

Çünkü evimizden o kapıdan çıktığımız an bahsettiklerimiz ile başbaşayız.Hedefimizi en güzel şekilde tamamlamalı. Yolun sonunda bizi bekleyen güzelliklere ulaşmalıyız. Kendimizi dinleyebileceğimiz başbaşa kalacağımız çokça vaktimiz olacak.Sevdiğimiz! düşündüğümüz etkinliklere ve organizasyonlara katılmalı ,Zamanımızı değerlendirmeliyiz.Yeni insanlar tanımayı ,saygı çerçevesinde onların görüşlerini düşüncelerini dinlemeyi ,yeni dostluklar edinmeyi ihmal etmemeliyiz.

Üniversite okumanında hayatımızın belli bir kısmı olduğunu ,belkide tekrarı olmayacağını bilmeli günlerimizi boş geçirmek yerine dolu dolu geçirip güzel anılarla ayrılmalıyız.Bazen biliyorum ki zorlandığımız zamanlar oluyor,olacaktır.Duygularımızı ağlayarak ifade ettiğimiz anlar olabilir.İşte o anı yenip,ertesine güne merhaba dediğimizde büyüyoruz.Lütfen duygularınızı yaşamaktan korkmayın.Cümlelerime Sultan 2. Mahmud'un şu sözü ile son vermek isterim. "Bu da geçer ya HÛ". Bu dergide bizi buluşturan Aydın Ertekin Hocama sevgilerle.

HALİME ÖZDEMİR

ŞAHSİM ADINA

Zamanın birinde mutlu olmak yerine
Memnuniyetsizliği gördüm ve kabul ettim
kendime
Yollar, insanlar, gökyüzü bir işkence
Ayakta kalmak derinlemesine bir mücadele
Kurtuluş bana uzak, görünmez derinliklerde
Çırpındım, ayakta mıyım?

Başka bir zamanda
İçimdeki korku ve endişelerle yenilenme
çabasındayım.
İnsan geçmiş ve gelecek ile anlaşmalıymış,
anladım.
Yine bir savaş veriyorum
Kazanmak nasıldı?

Olasılıklar eşliğinde buradayım
İyi mi kötü mü olanlar
Yanıtsız sorular.
Alınan son karar zayıflıktı
Kabullenilmiş güvensizlik galip geldi
Boyun eğmek ve devam etmek
Hatta çoğu kez rol yapmak
Yalanlar silsilesinde insan olmak bu muydu?

Başta bulunduğum zamana gelince
Beraberimde farkındalığın çirkin ama dürüst
şahsiyetini getirmiş
Devam etmekteyim maratona
Bazen koşarak bazen durarak
Engeller varsa fırsatlarda var, biliyorum
Ama tercihler ve ihtimaller ışığında şahsım adına
Bıraktım, sonsuzluk nerede?

EMİNE NUR YILDIRIM

Otizmlı Bireylerin Eğitim Hayatında Yaşadığı Zorluklar

Otizm spektrum bozukluğu genellikle bebeklik ve çocukluk döneminde kendisini gösterir. Ortalama üç yaş civarında fark edilen, bireyin yaşamı boyunca devam eden, sosyal yaşantısı ve dış dünyayla etkileşimini önemli derecede etkileyen bir durumdur. Otizm spektrum bozukluğu temel anlamda gecikmiş dil gelişimi, rutine ve sürekliliğe bağlılık, sosyal ilişkilerde ve sosyal yaşantıda zayıflık ve tekrarlayıcı davranışlar olarak kendisini göstermektedir.

Otizmlı bireyler ile iletişime geçerken yavaş ve tane tane konuşulmalı, olabildiğince basit ve net ifadeler kullanılmalı, emir şeklinde değil açıklayıcı şekilde konuşulmalı ve istenilen davranış sırayla anlatılmalıdır : 'Uyumamız gerekiyor, oyuncaklarını topla, dişlerini fırçala, yatağına uzan.' gibi. Yaptıkları olumlu davranışlar takdir edilmelidir, övgü onları mutlu eder. Ancak olumlu ve olumsuz davranışları birbirinden ayırması son derece önemlidir bu yüzden olumsuz bir davranışta bulunduğu o davranışı neden yapmaması gerektiği söylenerek uyarılmalıdır. Bir şeyi yapmak istemezse ısrar etmek yerine neden yapmak istemediğini anlamaya çalışılmalıdır. Çünkü bilinmezlik onları rahatsız eder soyut kavramları anlamakta zorlandıkları için somut bir şekilde açıklanmalıdır. Yeni ortamlardan hoşlanmazlar alışmaları için zaman verilmelidir.

Birey otizm tanısı aldıktan sonra izlenen yol çok önemlidir. Öncelikle otizmlı bireylerin her birinin farklı bir alanda yetenekleri vardır, bu alan bulunup çoğunluğu bunun üzerinde olacak şekilde eğitim yolu çizilmelidir. Aldıkları eğitim sayesinde iletişim becerilerinde, akademik, sosyal, müzik, resim, spor alanlarında ilerleme sağlarlar. Otizmlı bireyler olaylara, durumlara çok daha farklı bir bakış açısıyla bakarlar ve eğitim alarak bakış açılarını nasıl ifade edeceklerini öğrenirler.

Dünyada otizmlı ve yaptığı işte çok başarılı olan ünlüler vardır. Microsoft'un kurucusu Bill Gates, Apple'ın eski CEO'su Steve Jobs, film yönetmeni Stanley Kubrick gibi. Dünyaca ünlü bilim insanı ve matematikçi Albert Einstein çocukluk yıllarında konuşma gecikmesi ,daha sonraki yıllarda ekolali, yetişkinlik döneminde ise insanlarla iletişim problemleri yaşamıştır. Uzmanlar yaşadığı bu durumlardan dolayı otizm spektrumu olabileceğini düşünmüşlerdir.

Bu şekilde birçok örnek olmasına rağmen günümüz toplumunun otizm hakkında hâlâ ön yargısı ve bilinçsizlik mevcuttur. Bu yüzden okullarda kaynaştırma öğrencisi olarak yer alan birçok öğrenci sorun yaşıyor. Hatta birçok aile çocuğunun otizmlı bireyler ile aynı sınıfta eğitim görmesini istemiyor. Bunun gibi birçok sorunun ortadan kaldırılması için öncelikle öğretmenlerin daha sonra velilerin ve öğrencilerin son olarak da bütün toplumun otizm hakkında bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi gerekiyor. Sadece tanıları olduğu için onları toplumdan dışlamak ve soyutlamak doğru değildir.

Bu durum farklı tanıları sahip olan her birey için geçerlidir. Farklılıklarımızı bilmek birbirimizi olduğumuz gibi kabul etmek bizi bir araya getirir. Ve unutmamalıyız ki otizm bir hastalık değil farkındalıktır.

PERİHAN AKKUŞ

L'AMOUR DES ANIMAUX DOMESTIQUES

Les animaux domestiques sont des êtres vivants qui reposent et apaisent une personne, ils procurent aussi du bonheur et confient aux maîtres une certaine responsabilité.

La Terre n'est pas seulement la nôtre, tels que les humains, les animaux font partie intégrante de la nature.

L'une des responsabilités les plus importantes des parents envers leurs enfants est de leur enseigner de quelle façon aimer un animal domestique, comment prendre soin de lui, le nourrir et le protéger. Être tout simplement responsable et conscient de l'être que l'on a sous son toit.

Chaque enfant doit se rappeler que ce sont des créatures innocentes et qu'ils ont le droit de vivre. Les enfants n'ayant hélas aucune chance d'en adopter un chez eux, devraient au moins profiter du bonheur qu'est de mettre une tasse d'eau et de la nourriture devant leur maison. Dans le but que des chats de gouttière puissent se nourrir, par exemple.

Nous devons sensibiliser davantage la société concernant l'impact de ces derniers sur nos vies et souligner leurs importances. Ces êtres incroyablement mignons sont aussi des acteurs de notre écosystème.

Les maltraiter met en péril leur espérance de vie. Certains individus se permettent même d'abandonner leurs propres animaux domestiques en pleine rue... Un tel acte est inhumain et peut avoir des conséquences gravissimes.

Ces espèces animales peuvent affecter négativement la vie humaine, mais également l'équilibre de la pyramide écologique pourrait se briser.

Nous devons faire tout ce que nous pouvons afin d'assurer leur sécurité et les protéger.

Alors toi ? Même si vous n'avez pas d'animaux à la maison, contribuez-vous à leur survie ?

NİDA ŞİMŞEK